GENERALINIO ADVOKATO
MELCHIOR WATHELET IŠVADA,
pateikta 2017 m. rugsėjo 7 d.[1]

Sujungtos bylos C-66/16 P–C-69/16 P ir bylos C-70/16 P, C-81/16 P

Comunidad Autónoma del País Vasco,
Itelazpi SA (C-66/16 P),
Comunidad Autónoma de Cataluña,
Centre Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI) (C-67/16 P),
Navarra de Servicios y Tecnologías SA (C-68/16 P),
Cellnex Telecom SA, buvusi Abertis Telecom SA,
Retevisión I SA (C-69/16 P)
prieš
Europos Komisiją
ir
Comunidad Autónoma de Galicia,
Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA (C-70/16 P)
prieš
Europos Komisiją
ir
Ispanijos Karalystė (C-81/16 P)
prieš

Europos Komisiją

„Apeliacinis skundas – Valstybės pagalba – Skaitmeninė televizija – Pagalba skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose – Subsidijos skaitmeninės antžeminės televizijos platformų operatoriams – Sprendimas, kuriuo pagalbos priemonės iš dalies pripažįstamos nesuderinamomis su vidaus rinka – Valstybės pagalbos sąvoka – Pranašumas – Bendros ekonominės svarbos paslauga – Apibrėžimas – Valstybių narių diskrecija“

Įžanga

1. Savo apeliaciniais skundais *Comunidad Autónoma del País Vasco* (Baskų krašto autonominė sritis, Ispanija) ir *Itelazpi SA* (C-66/16 P), *Comunidad Autónoma de Cataluña* (Katalonijos autonominė sritis, Ispanija) ir *Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya* (CTTI) (C-67/16 P), *Navarra de Servicios y Tecnologías SA* (C-68/16 P), *Cellnex Telecom SA* ir *Retevisión I SA* (C-69/16 P), *Comunidad Autónoma de Galicia* (Galisijos autonominė sritis, Ispanija) ir *Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA* (*Retegal*) (C-70/16 P), taip pat Ispanijos Karalystė (C-81/16 P) prašo panaikinti 2015 m. lapkričio 26 d. Europos Sąjungos Bendrojo Teismo sprendimus *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink.,

1 Originalo kalba: prancūzų.

EU:T:2015:900), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) (toliau kartu – skundžiami sprendimai), kuriais Bendrasis Teismas atmetė jų ieškinius, pareikštus prašant panaikinti 2013 m. birželio 19 d. Komisijos sprendimą 2014/489/ES dėl valstybės pagalbos SA.28599 (C 23/2010 (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), kurią Ispanijos Karalystė suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose (už Kastilijos–La Mančos ribų) (OL L 217, 2014, p. 52, toliau – ginčijamas sprendimas).

2. Teisingumo Teismo prašymu šioje išvadoje didžiausias dėmesys bus skiriamas bendram apeliacinių skundų pagrindui, kuriuo daugiausia grindžiami šeši apeliaciniai skundai ir dėl kurio būtinas 2003 m. liepos 24 d. Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, EU:C:2003:415) (toliau – Sprendimas *Altmark*) ir SESV 106 straipsnio 2 dalies išaiškinimas.

3. Iš esmės ginčijamo sprendimo 119–126 ir 172 konstatuojamosiose dalyse[2] Europos Komisija nusprendė, kad nors nacionalinės arba regioninės valdžios institucijos turėjo tiksliai apibrėžti viešąją paslaugą arba bendros ekonominės svarbos paslaugą (BESP) ir pavesti ją vykdyti konkrečiai įmonei, kaip to reikalaujama tiek pagal Sprendimą *Altmark*, tiek pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, atitinkamos Ispanijos valdžios institucijos antžeminės televizijos transliavimo platformos eksploatavimo tiksliai neapibrėžė kaip viešosios paslaugos arba BESP.

4. Laikotarpiu nuo 2013 m. rugpjūčio 30 d. iki 2013 m. spalio 9 d. Bendrajame Teisme buvo pareikšti ieškovių (skundžiamuose sprendimuose) ieškiniai dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo. Ieškinio pagrindais, kurie buvo nurodyti kiekvienos iš jų ieškiniui pagrįsti, jos ginčijo vertinimą, kurį Komisija atliko savo sprendimo 119–126 ir 172 konstatuojamosiose dalyse[3]. Bendrasis Teismas šiuos ieškinius atmetė.

5. Apeliacinių skundų pagrindu, kuris yra bendras visiems šešiems apeliaciniams skundams, pirma, siekiama, kad būtų patikslinta pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga[4] ir viena iš pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį nustatytų sąlygų, t. y. kad būtų patikslinta reikalavimo „aiškiai“ apibrėžti su viešąja paslauga arba BESP susijusius įsipareigojimus apimtis, ir, antra, – keliamas klausimas dėl šioje srityje vykdytinos teisminės kontrolės ribų.

2 Žr. šios išvados 20 ir 21 punktus.

3 Žr. šios išvados 20 ir 21 punktus.

4 Iš esmės, remiantis Sprendimo *Altmark* 89–93 punktais, valstybės subsidijos nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnį, jei šios subsidijos atitinka keturias kumuliacines sąlygas, t. y. pirma, *įmonė gavėja privalo faktiškai būti įpareigota vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus, o šie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti*; antra, kriterijai, kuriais remiantis apskaičiuojama kompensacija, turi būti nustatyti iš anksto objektyviu ir skaidriu būdu; trečia, kompensacija negali viršyti to, kas būtina, siekiant padengti visas ar dalį išlaidų, kurios patiriamos vykdant viešosios paslaugos įpareigojimus, atsižvelgiant į gautas atitinkamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu; ketvirta, kai įmonė, vykdanti viešosios paslaugos įpareigojimus, nėra pasirinkta vadovaujantis viešųjų pirkimų procedūra, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatytas remiantis analize išlaidų, kurių tipinė įmonė, gerai valdoma ir turinti pakankamai priemonių, kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama šias pareigas, atsižvelgiant į atitinkamas gaunamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu.

Teisinis pagrindas

6. SESV 14 straipsnyje nustatyta:

„Nepažeisdamos Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio ir šios Sutarties 93, 106 ir 107 straipsnių ir atsižvelgdamos į tai, kokią vietą tarp Sąjungos bendrųjų vertybių užima bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos ir koks yra jų vaidmuo skatinant socialinę ir teritorinę sanglaudą, Sąjunga ir valstybės narės pagal savo atitinkamus įgaliojimus ir Sutarčių taikymo sritį rūpinasi, kad tokios paslaugos būtų pagrįstos principais ir sąlygomis, ypač ekonominėmis ir finansinėmis, kurios leistų joms atlikti savo užduotis. <...>“

7. SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba pajamų gaunančioms monopolinėms įmonėms Sutartyse nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės, yra taikomos, jei jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patikėtų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams.“

8. Protokole Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų, pridėtame prie iš Lisabonos sutarties išplaukiančios ES sutarties redakcijos ir prie SESV (toliau – Protokolas Nr. 26), numatyta:

„<…>

1 straipsnis

Pagal [SESV] 14 straipsnį bendros Sąjungos vertybės, susijusios su bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis, visų pirma apima:

– svarbų nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų vaidmenį ir didelę veiksmų laisvę teikiant, pavedant teikti ar organizuojant kuo labiau vartotojų poreikius atitinkančias bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas;

<…>

2 straipsnis

Sutarčių nuostatos jokiu būdu neturi įtakos valstybių narių kompetencijai teikti, pavesti teikti ir organizuoti bendrus interesus tenkinančias neekonomines paslaugas.“

9. Protokole Nr. 29 dėl valstybių narių visuomeninės transliacijos sistemos, pridėtame prie iš Lisabonos sutarties išplaukiančios ES sutarties redakcijos ir prie SESV (toliau – Protokolas Nr. 29), numatyta:

„<…>

Sutarčių nuostatos nepažeidžia valstybių narių kompetencijos finansuoti visuomeninę transliaciją, jeigu šis finansavimas teikiamas transliuojančiosioms organizacijoms, kad jos vykdytų su viešosiomis paslaugomis susijusius įgaliojimus, kuriuos suteikia, apibrėžia ir organizuoja kiekviena valstybė narė, ir jeigu šis finansavimas prekybos sąlygų ir konkurencijos Sąjungoje nepaveikia taip, kad pakenktų bendriems interesams, taip pat atsižvelgiant į šios viešosios paslaugos funkcijų vykdymą.“

Ginčijamas sprendimas

10. Šie apeliaciniai skundai yra susiję su priemonėmis, Ispanijos valdžios institucijų taikytomis visoje Ispanijos teritorijoje, išskyrus *Comunidad Autónoma de Castilla-La-Mancha* (autonominė Kastilijos–La Mančos sritis, Ispanija), analoginę televiziją keičiant skaitmenine. Šis skaitmeninimas, kuris techniškai gali būti vykdomas per antžemines, palydovines ir kabelines platformas arba prisijungiant prie plačiajuosčio interneto, leidžia veiksmingiau naudotis radijo dažnių spektru.

11. Ispanijos Karalystė sukūrė reglamentavimo sistemą, reikalingą perėjimo nuo analoginio transliavimo prie skaitmeninio procesui įgyvendinti, priimdama, be kita ko, 2005 m. birželio 14 d. *Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisiónpor Cable y de Fomentodel Pluralismo* (Įstatymas 10/2005 dėl skubių priemonių skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui skatinti, kabelinei televizijai liberalizuoti ir įvairovei remti) (BOE, Nr. 142, 2005 m. birželio 15 d., p. 20562, toliau – Įstatymas 10/2005) ir 2005 m. liepos 29 d. *Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre* (Karaliaus dekretas 944/2005 dėl Nacionalinio skaitmeninės antžeminės televizijos techninio plano patvirtinimo) (BOE, Nr. 181, 2005 m. liepos 30 d., p. 27006, toliau – Karaliaus dekretas 944/2005). Šiuo Karaliaus dekretu nacionaliniai privataus ir viešojo sektoriaus transliuotojai buvo įpareigoti užtikrinti, kad atitinkamai 96 ir 98 % gyventojų gautų skaitmeninės antžeminės televizijos (TNT) paslaugas.

12. Siekdamos organizuoti perėjimą nuo analoginės televizijos prie skaitmeninės televizijos, Ispanijos valdžios institucijos padalijo Ispanijos teritoriją į tris atskiras zonas:

– I zonoje, kuri apima 96 % Ispanijos gyventojų ir kuri buvo laikoma komerciškai pelninga, perėjimo prie skaitmeninės technologijos išlaidas padengė viešieji ir privatūs transliuotojai,

– II zonoje, apimančioje mažiau urbanizuotus ir atokius regionus, kuriuose gyvena 2,5 % Ispanijos gyventojų, transliuotojai, nebūdami komerciškai suinteresuoti, neinvestavo į skaitmeninimą, todėl Ispanijos valdžios institucijos turėjo numatyti finansavimą iš valstybės išteklių,

– III zonoje, kuri apima 1,5 % Ispanijos gyventojų ir kurioje dėl reljefo neįmanomas TNT transliavimas, Ispanijos valdžios institucijos pasirinko transliavimą per palydovinę platformą.

13. 2007 m. rugsėjo mėn. *Consejo de Ministros* (Ministrų Taryba, Ispanija) patvirtino Nacionalinę perėjimo prie TNT programą, kuria įgyvendinamas Karaliaus dekrete 944/2005 numatytas Nacionalinis techninis planas. Pagal minėtą programą Ispanijos teritorija padalyta ir priskirta 90-iai techninio perėjimo prie skaitmeninės televizijos projektų ir nustatytas galutinis kiekvieno projekto terminas, iki kurio reikia nutraukti analoginį transliavimą. Šioje programoje buvo nustatytas tikslas pasiekti, kad TNT paslaugų aprėptis Ispanijos gyventojams būtų identiška analoginės televizijos aprėpčiai 2007 m., t. y. apimtų daugiau nei 98 % šių gyventojų ir visus arba beveik visus Baskų krašto, Katalonijos ir Navaros autonominių sričių (Ispanija) gyventojus.

14. Tam, kad būtų pasiekti nustatyti TNT aprėpties tikslai, Ispanijos valdžios institucijos numatė skirti finansavimą iš valstybės išteklių, be kita ko, kad prisidėtų prie antžeminio skaitmeninimo proceso II zonoje ir konkrečiau – šioje zonoje esančiose autonominėse srityse[5].

15. 2009 m. gegužės 18 d. Komisija gavo *SES Astra SA*, į bylą pirmojoje instancijoje įstojusios šalies, skundą dėl Ispanijos valdžios institucijų perėjimui nuo analoginės televizijos prie skaitmeninės televizijos II zonoje tariamai suteiktos pagalbos schemos. Šios bylos šalies teigimu, tokia priemonė yra valstybės pagalba, apie kurią nebuvo pranešta ir kuri iškraipė konkurenciją tarp palydovinio ir antžeminio televizijos transliavimo platformų.

16. 2010 m. rugsėjo 29 d. raštu Komisija pranešė Ispanijos Karalystei apie savo sprendimą pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą dėl nagrinėjamos pagalbos schemos visoje Ispanijos teritorijoje, išskyrus autonominę Kastilijos–La Mančos sritį, kurioje buvo pradėta atskira procedūra (toliau – sprendimas pradėti procedūrą). 2010 m. gruodžio 14 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* Komisija paskelbė sprendimą pradėti procedūrą (OL C 337, 2010, p. 17) ir paprašė suinteresuotųjų šalių pateikti pastabas.

17. Gavusi Ispanijos valdžios institucijų ir kitų suinteresuotųjų šalių pastabas, Komisija priėmė ginčijamą sprendimą, kurio rezoliucinėje dalyje numatyta:

„1 straipsnis

Valstybės pagalba antžeminės televizijos platformos operatoriams siekiant diegti, prižiūrėti ir eksploatuoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą II zonoje, Ispanijos [Karalystės] neteisėtai suteikta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį, išskyrus pagalbą, kuri suteikta laikantis technologinio neutralumo kriterijaus, yra nesuderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą suteikta individuali pagalba nėra pagalba, jei teikimo metu ji atitiko [1998 m. gegužės 7 d.] Tarybos reglamento (EB) Nr. 994/98 [dėl Europos bendrijos steigimo sutarties 92 ir 93 straipsnių taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, 1998, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 312)] 2 straipsniu remiantis priimto ir tuo metu taikyto reglamento sąlygas.

3 straipsnis

Ispanij[os] [Karalystė] susigrąžina su vidaus rinka nesuderinamą pagalbą, suteiktą pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, iš skaitmeninės antžeminės televizijos operatorių nepaisant to, ar jie gavo šią pagalbą tiesiogiai, ar netiesiogiai.

5 2008 m. vasario mėn. *Ministerio de Industria, Turismo y Comercio* (Pramonės, turizmo ir prekybos ministerija, Ispanija) (toliau – PTPM) priėmė pavadinimu „Plan Avanza“ žinomą sprendimą, skirtą telekomunikacijų infrastruktūroms patobulinti, finansavimo kriterijams nustatyti ir lėšoms veiksmams, kuriais siekiama kurti informacinę visuomenę, paskirstyti. Pagal šį sprendimą didelė patvirtinto biudžeto dalis buvo skirta televizijos skaitmeninimui II zonoje. Nuo 2008 m. liepos iki lapkričio mėn. šis skaitmeninimas buvo vykdomas remiantis įvairiais jau galiojančių bendrųjų susitarimų, pasirašytų PTPM ir Ispanijos Karalystės autonominių sričių pagal *Plan Avanza*, priedais. Paskui PTPM pervedė lėšas autonominėms sritims, kurios įsipareigojo savo nuosavomis lėšomis padengti kitas su operacija susijusias išlaidas. 2008 m. spalio mėn. Ispanijos Ministrų Taryba nusprendė suteikti papildomų lėšų tam, kad būtų išplėsta ir papildyta TNT aprėptis pagal perėjimo prie skaitmeninės televizijos projektus, kurie turėjo būti įgyvendinti per 2009 m. pirmąjį pusmetį. Lėšos buvo suteiktos 2008 m. gruodžio mėn. PTPM ir autonominėms sritims pasirašius naujus bendruosius susitarimus, susijusius su Nacionalinės perėjimo prie TNT programos įgyvendinimu. Ministrų Taryba taip pat patvirtino perėjimo prie TNT finansavimui suteiktų lėšų paskirstymo kriterijus. Paskui autonominės sritys pradėjo TNT plėtros procesą. Šiuo tikslu jos organizavo viešuosius pirkimus arba šią plėtrą perleido privačioms įmonėms. Tam tikrais atvejais autonominės sritys paprašė komunų organizuoti minėtą plėtrą. Ispanijoje buvo surengti dviejų rūšių viešųjų pirkimų konkursai. Pirmoji konkursų rūšis – konkursai dėl TNT aprėpties plėtros: konkursą laimėjusiai bendrovei pavesta sukurti veikiantį TNT tinklą. Buvo numatytos šios užduotys: tinklo sukūrimas ir eksploatavimas, signalų perdavimas, tinklo įdiegimas ir aprūpinimas reikiama įranga. Antroji konkursų rūšis – konkursai dėl telekomunikacijų įrangos tiekimo.

<…>

4 straipsnis

Pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą suteikta pagalba susigrąžinama nedelsiant ir veiksmingai.

<…>

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.“

18. Motyvuodama ginčijamą sprendimą [6] Komisija teigė, kad nagrinėjama priemonė turi būti laikoma valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį [7]. Ji nusprendė, kad TNT platformų operatoriai gavo tiesioginę pagalbą [8], o tinklo operatoriai, kurie dalyvavo viešojo pirkimo konkursuose dėl TNT aprėpties plėtimo, pagalbą gavo netiesiogiai [9]. Be kita ko, Komisija nusprendė, kad pastariesiems operatoriams šia priemone suteiktas pranašumas buvo atrankinis, nes ši priemonė buvo naudinga tik transliavimo sektoriui, o šiame sektoriuje ta pati priemonė buvo susijusi tik su įmonėmis, kurios dalyvavo antžeminės platformos rinkoje [10].

19. Kaip nurodyta ginčijamame sprendime, teigdamos, kad remiantis Sprendime *Altmark* Teisingumo Teismo nustatytais kriterijais valstybės pagalbos nebuvo, Ispanijos valdžios institucijos kaip geriausią ir vienintelį pavyzdį nurodė Baskų krašto autonominės srities atvejį, kai skaitmeninimą įgyvendino valstybinė įmonė *Itelazpi* [11]. Vis dėlto Komisija nusprendė, kad nebuvo įvykdyta pirmoji šio sprendimo sąlyga, pagal kurią pagalbą gaunančiai įmonei turi būti faktiškai pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus ir šie įsipareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti [12]. Jis taip pat padarė išvadą, kad negali būti remiamasi SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi [13].

20. Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 119–126 konstatuojamosiose dalyse, pavadintose „Pirmoji *Altmark* bylos sprendime nustatyta sąlyga – aiškiai apibrėžti ir paskirti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus“, numatyta:

„(119) Ispanijos teisėje nenustatyta, kad antžeminio tinklo eksploatavimas yra viešoji paslauga. [1998 m. *Ley General de Telecomunicaciones* (1998 m. Bendruoju telekomunikacijų įstatymas)] [14] nustatyta, kad telekomunikacijų paslaugos, įskaitant radijo ir televizijos pagalbinių tinklų eksploatavimą, yra visuotinės ekonominės svarbos paslaugos, tačiau jos neturi viešųjų paslaugų statuso, kuris suteiktas tik kelioms telekomunikacijų paslaugoms [15]. Šiuo metu galiojančiu [Bendruoju] telekomunikacijų įstatymu [16] nustatyta ta pati išlyga. Televizijos transliacijų perdavimo, t. y. jos signalų perdavimo telekomunikacijų tinklais, paslaugos laikomos telekomunikacijų paslaugomis, todėl yra visuotinės svarbos, bet ne viešosios paslaugos [17].

6 Šis ginčijamo sprendimo apibūdinimas nėra išsamus. Juo siekiama apibendrinti ginčijamo sprendimo skyrius, kurie yra susiję su šių apeliacinių skundų bendru pagrindu.

7 Žr. ginčijamo sprendimo 94 konstatuojamąją dalį.

8 Žr. ginčijamo sprendimo 100–108 konstatuojamąsias dalis.

9 Žr. ginčijamo sprendimo 109–122 konstatuojamąsias dalis.

10 Žr. ginčijamo sprendimo 113 konstatuojamąją dalį.

11 Žr. ginčijamo sprendimo 114 konstatuojamąją dalį.

12 Žr. ginčijamo sprendimo 119–126 konstatuojamąsias dalis ir šios išvados 20 punktą.

13 Žr. ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamąją dalį ir šios išvados 21 punktą.

14 „1998 m. balandžio 24 d. Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 11/1998.“

15 „Įskaitant su valstybės gynyba ir civiline sauga bei telefono ryšio tinklo eksploatavimu susijusias paslaugas.“

16 „2003 m. lapkričio 3 d. Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 32/2003.“

17 „Įstatymo 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta: „Telekomunikacijų paslaugos yra pagal laisvos konkurencijos taisykles teikiamos visuotinės svarbos paslaugos.““

(120) Bet kokiu atveju Telekomunikacijų įstatymo nuostatos yra neutralios technologijų požiūriu. Įstatymo 1 straipsnyje telekomunikacijos apibrėžtos kaip elektroninių ryšių tinklų eksploatavimas ir paslaugų teikimas bei susijusios priemonės. Telekomunikacijos yra signalų perdavimas bet kuriuo telekomunikacijų, ne tik antžeminiu tinklu[18]. Be to, įstatymo 3 straipsnyje nustatytas vienas iš jo tikslų kiek įmanoma skatinti technologinį reguliavimo neutralumą.

(121) Nors galiojančiu įstatymu, taikytu tuo metu, kai buvo pervestos lėšos *Itelazpi*, visuomeninis transliavimas apibrėžtas kaip viešoji paslauga, Komisijos teigimu, šios apibrėžties negalima susieti su konkrečios pagalbinės platformos eksploatavimu. Be to, esant kelioms transliavimo platformoms, vienos kurios nors iš jų negalima laikyti „būtina“ transliavimo signalams perduoti. Tad jeigu pagal Ispanijos įstatymus konkrečios platformos naudojimas transliavimo signalams perduoti būtų buvęs laikomas viešąja paslauga, tai būtų akivaizdi klaida.

(122) Todėl daroma išvada, kad pagal Ispanijos įstatymus antžeminių tinklų eksploatavimas nėra viešoji paslauga.

(123) Baskų krašto valdžios institucijų teigimu, pavesti *Itelazpi* teikti šią visuotinės ekonominės svarbos paslaugą yra aiškiai numatyta Baskų krašto Vyriausybės, [*Euskadiko Udalen Elkartea, Asociación de Municipios Vascos*, EUDEL (Baskų krašto miestų tarybų asociacija, EUDEL)] ir trijų Baskų krašto regioninių tarybų tarpusavio susitarimais.

(124) Šiais susitarimais Baskų krašto administracija pripažįsta, kad, norint puoselėti tokias kaip antai informacijos visuotinio prieinamumo ir įvairovės vertybes, būtina visuotinai transliuoti nemokamą televiziją, ir įsipareigoja saugoti šias vertybes plėsdama valstybinių skaitmeninių tankintuvų aprėptį[19]. Tačiau nė vienoje iš šių susitarimų nuostatų konkrečiai neminima, kad antžeminio tinklo eksploatavimas laikomas viešąja paslauga. Todėl Komisija mano, kad vien šių susitarimų teksto nepakanka viešosios paslaugos teikimo aprėpčiai aiškiai apibrėžti ir jais remiantis negalima tvirtinti, kad transliavimas antžeminiu tinklu yra viešoji paslauga.

(125) Todėl nenustatyta, kad tenkinama pirmoji *Altmark* bylos sprendimo sąlyga.

(126) *Altmark* bylos sprendime nustatyti kriterijai yra bendri, t. y. tik jei jie visi tenkinami, priemonė nelaikoma valstybės pagalba. Pirmasis kriterijus nėra tenkinamas, todėl Baskų krašto valdžios institucijų *Itelazpi* skirtas finansavimas negali būti kompensacija už teikiamą visuotinės ekonominės svarbos paslaugą.“

21. Ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamojoje dalyje „SESV 106 straipsnio 2 dalis“ nustatyta:

„106 straipsnio 2 dalies išimtimi, kuri gali būti taikoma valstybei kompensuojant viešosios paslaugos teikimo išlaidas, negalima remtis nei apskritai nagrinėjamu atveju, nei konkrečiu Baskų krašto atveju. Komisija mano, kad nacionalinės (arba regioninės) valdžios institucijos turi aiškiai apibrėžti, kas yra visuotinės ekonominės svarbos paslauga, ir pavesti ją teikti konkrečiai įmonei. Kaip įvertinta 119–122 dalyse, manoma, kad Ispanijos ir Baskų krašto valdžios institucijos aiškiai neapibrėžė antžeminės platformos eksploatavimo kaip viešosios paslaugos.“

18 „[2003 m. lapkričio 3 d. Bendrojo telekomunikacijų įstatymo 32/2003] II priede pateiktos aiškios ir technologiškai neutralios telekomunikacijų ir elektroninių ryšių tinklo apibrėžtys.“

19 „Susitarimų 6 ir 7 konstatuojamosios dalys ir 5 straipsnis.“

Skundžiami sprendimai

22. Bylose, kuriose buvo priimti 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898), ieškovės buvo nurodžiusios ieškinio pagrindą, susijusį su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Komisija klaidingai konstatavo valstybės pagalbos buvimą.

23. Bendrasis Teismas šį ieškinio pagrindą atmetė kaip nepagrįstą.

24. Bendrasis Teismas, be kita ko, atmetė ieškovių argumentus, kuriais buvo teigiama, kad ginčijama priemonė negali būti kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes jos gavėjams nebuvo suteiktas ekonominis pranašumas ir buvo įvykdytos Sprendimo *Altmark* sąlygos.

25. Byloje, kurioje buvo priimtas 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899), ieškovė buvo nurodžiusi ieškinio pagrindą, susijusį papildomai su SESV 106 straipsnio 2 dalies ir Protokolo Nr. 29 pažeidimu.

26. Bendrasis Teismas šį ieškinio pagrindą atmetė kaip nepagrįstą.

27. Šiose keturiose bylose Bendrasis Teismas, be kita ko, nusprendė, kad Komisija nepadarė klaidos konstatuodama, jog nesant aiškaus ir tikslaus nagrinėjamos paslaugos kaip viešosios paslaugos apibrėžimo pirmasis Sprendimo *Altmark* kriterijus nebuvo tenkintas [20].

28. Be to, byloje, kurioje buvo priimtas 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901), Bendrasis Teismas atmetė papildomą ieškinio pagrindą, susijusį su SESV 106 straipsnio 2 dalies pažeidimu. Be kita ko, jis nusprendė, kad ieškovės neįrodė, jog Komisija klaidingai konstatavo, kad nesant aiškaus antžeminio tinklo eksploatavimo kaip viešosios paslaugos apibrėžimo pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga nebuvo įvykdyta [21].

29. Galiausiai byloje, kurioje buvo priimtas 2015 m. lapkričio 26 d. Bendrojo Teismo sprendimas *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891), Bendrasis Teismas atmetė ieškinio pagrindą, susijusį su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu. Nurodydama šį pagrindą Ispanijos Karalystė, be kita ko, teigė, kad nagrinėjama priemonė buvo BESP ir kad pirmoji Sprendime *Altmark* numatyta sąlyga buvo įvykdyta. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 75 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad Komisija nepadarė klaidos konstatuodama, jog nesant aiškaus antžeminio tinklo eksploatavimo kaip viešosios paslaugos apibrėžimo pirmasis Sprendimo *Altmark* kriterijus nebuvo tenkintas.

20 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 79 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 80 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 119 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 110 punktas).

21 Žr. šios išvados 4 išnašą.

Procesas Teisingumo Teisme

30. 2017 m. kovo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimu byla *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (C-66/16 P), byla *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (C-67/16 P), byla *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (C-68/16 P) ir byla *Cellnex Telecom ir Retevisión I / Komisija* (C-69/16 P) buvo sujungtos, kad būtų bendrai vykdoma žodinė proceso dalis ir priimtas sprendimas.

31. Šiose bylose pastabas raštu pateikė: Baskų krašto autonominė sritis ir *Itelazpi*, Katalonijos autonominė sritis ir CTTI, *Navarra de Servicios y Tecnologías, Cellnex Telecom* ir *Retevisión I, SES Astra* ir Komisija.

32. Be to, byloje C-70/16 P pastabas raštu pateikė *Comunidad Autónoma de Galicia* (Galisijos autonominė sritis, Ispanija) ir *Redes de Telecomunicación Galegas Retegal, SA* (*Retegal*), taip pat *SES Astra, SA* ir Komisija. Galiausiai byloje C-81/16 P pastabas raštu pateikė Ispanijos Karalystė ir Komisija.

33. Pasibaigus rašytinei proceso daliai Teisingumo Teismas pagal savo procedūros reglamento 76 straipsnio 2 dalį nusprendė, kad yra pakankamai informuotas dėl šešių apeliacinių skundų, kad priimtų sprendimą nesurengęs teismo posėdžio.

Šalių argumentai

Dėl sujungtų bylų C-66/16 P–C-69/16 P[22]

34. Apeliaciniai skundai šiose bylose grindžiami vieninteliu pagrindu, kurį sudaro šešios dalys. Kaip nurodyta šios išvados 2 punkte, savo išvadoje konkrečiai nagrinėsiu vienintelio pagrindo pirmą ir antrą dalis.

35. Savo vienintelio pagrindo pirma dalimi apeliantės Bendrąjį Teismą kaltina, kad jis klaidingai taikė Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią Komisija gali ginčyti tai, kaip valstybė narė apibrėžė BESP, tik tuo atveju, jeigu buvo padaryta akivaizdi klaida[23].

36. Apeliantės teigia, jog patvirtindamas Komisijos vertinimą Bendrasis Teismas rėmėsi tik tuo, kad Ispanijos valdžios institucijos nepakankamai „aiškiai ir tiksliai“ apibrėžė nagrinėjamą BESP, tačiau nenusprendė, kad toks apibrėžimas buvo „akivaizdžiai klaidingas“. Atvirkščiai, Bendrasis Teismas neginčijo nei to, kad buvo rinkos nepakankamumas, nei to, kad nagrinėjama paslauga galėjo būti kvalifikuojama kaip BESP priskirtina veikla.

37. Dėl to Bendrasis Teismas aiškiai viršijo akivaizdžios klaidos kontrolės ribas, nustatytas SESV 14 straipsnyje, 106 straipsnio 2 dalyje, 107 straipsnio 1 dalyje ir Protokole Nr. 26.

38. Komisija mano, kad vienintelio pagrindo pirma dalis yra neveiksminga ir, kad ir kaip būtų, nepagrįsta.

22 Byla C-66/16 P, *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi SA*, byla C-67/16 P *Comunidad Autónoma de Cataluña ir Centre de Telecomunicacions i Tecnologies de la Informació de la Generalitat de Catalunya (CTTI)*, byla C-68/16 P, *Navarra de Servicios y Tecnologías*, ir byla C-69/16 P, *Cellnex Telecom SA ir Retevisión I SA*.

23 Be kita ko, žr. 2015 m. vasario 11 d. Nutartį *Orange / Komisija* (C-621/13 P, nepaskelbta Rink., EU:C:2015:114), taip pat 2005 m. birželio 15 d. Sprendimą *Olsen / Komisija* (T-17/02, EU:T:2005:218, 216 punktas) ir 2008 m. vasario 12 d. Sprendimą *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 166–169 punktai).

39. Ji primena, jog pagal Sprendimą *Altmark* reikalaujama, kad viešoji valdžios institucija pavestų atitinkamam ūkio subjektui užduotį teikti BESP pagal viešosios valdžios aktą, kuriame būtų aiškiai apibrėžti atitinkami įsipareigojimai [24]. Nagrinėjamu atveju, remdamasis jam pateiktais aktais, Bendrasis Teismas padarė išvadą, kad nė viename iš jų TNT tinklo eksploatavimas II zonoje nebuvo apibrėžtas kaip BESP, nesvarbu, ar tai būtų padaryta nacionaliniu, ar regioniniu lygmeniu.

40. Taigi Komisija teigia, kad prieš nagrinėdamas klausimą, ar buvo padaryta akivaizdi klaida apibrėžiant ir pavedant teikti BESP, Bendrasis Teismas turėjo nustatyti, ar buvo vienas viešosios valdžios aktas (ar keli aktai), pagal kurį (ar pagal kuriuos) ūkio subjektui buvo pavesta užduotis teikti BESP, o šioje byloje jų nebuvo. Todėl Bendrasis Teismas negali būti kaltinamas dėl to, kad klaidingai taikė akivaizdžios klaidos kriterijų, nes Bendrasis Teismas tik patikrino, ar buvo įvykdytos jurisprudencijoje nustatytos atitinkamos minimalios sąlygos.

41. *SES Astra* mano, kad pirma pagrindo dalis yra nepriimtina ir, kad ir kaip būtų, nepagrįsta.

42. Iš esmės šia pirma dalimi apeliantės iš tikrųjų teginčija Bendrojo Teismo atliktą faktinių aplinkybių vertinimą, kuris negali būti apeliacinio skundo dalykas. *SES Astra* teigimu, klausimas, ar Sprendime *Altmark* nustatyta pirmoji sąlyga yra įvykdyta, – tai fakto klausimas, kurį turi spręsti Bendrasis Teismas, o Teisingumo Teismas tokiu atveju turi jurisdikciją tik nustatyti, ar Bendrasis Teismas neiškraipė nagrinėjamų nacionalinės teisės nuostatų teksto, nepadarė jų turiniui aiškiai prieštaraujančių išvadų ir, siekdamas nustatyti nagrinėjamų nacionalinės teisės aktų turinį, nesuteikė įrodymų visumai reikšmės, kuri prieštarauja kitiems įrodymams [25].

43. Savo vienintelio pagrindo antra dalimi apeliantės nurodo, kad nagrinėjami sprendimai yra nenuoseklūs, nes Bendrasis Teismas nusprendė, jog tam, kad valstybėms narėms pripažįstama didelė diskrecija apimtų konkrečios technologijos pasirinkimą, nuoroda į šią pasirinktą technologiją turi būti įtraukta į patį BESP apibrėžimą [26], nors jis taip pat nusprendė, kad, TNT eksploatavimo paslaugą apibrėždamos kaip BESP, Ispanijos valdžios institucijos neturėjo diskriminuoti kitų platformų [27].

44. Kad ir kaip būtų, apeliantės mano, jog Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nusprendęs, kad nagrinėjamas BESP apibrėžimas nebuvo pakankamai aiškus ir tikslus, nes jame nebuvo nurodyta konkreti technologija. Iš esmės, naudodamosi pagal Sutartį joms suteikta didele diskrecija, valstybės narės gali ne tik „apibrėžti“ BESP, bet ir ją „teikti, pavesti teikti ir organizuoti“, kaip, be to, Bendrasis Teismas aiškiai nurodė nagrinėjamuose sprendimuose [28]. Ši teisė išplaukia iš Protokolo Nr. 26 ir iš Protokolo Nr. 29, taip pat iš Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo jurisprudencijos [29].

24 2014 m. liepos 11 d. Sprendimas *DTS Distribuidora de Televisión Digital / Komisija* (T-533/10, EU:T:2014:629, 117 punktas) ir 2014 m. liepos 16 d. Sprendimas *Zweckverband Tierkörperbeseitigung / Komisija* (T-309/12, nepaskelbtas Rink., EU:T:2014:676, 170 punktas).

25 2011 m. liepos 5 d. Sprendimas *Edwin / VRDT* (C-263/09 P, EU:C:2011:452, 53 punktas).

26 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 54, 55, 58, 62, 75, 77 ir 78 punktai), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 54, 55, 58, 62, 75, 77 ir 78 punktai), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 89–119 punktai) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 83, 84, 87 ir 109 punktai).

27 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 77 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 78 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 105 punktas).

28 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 50 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 50 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 97 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 79 punktas).

29 Dėl Teisingumo Teismo jurisprudencijos apeliantės nurodo, be kita ko, 1997 m. spalio 23 d. sprendimus *Komisija / Nyderlandai* (C-157/94, EU:C:1997:499, 54–65 punktai) ir *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 101–108 punktai), 1999 m. rugsėjo 21 d. Sprendimą *Brentjens'* (C-115/97–C-117/97, EU:C:1999:434, 104 punktas), taip pat 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimą *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205, 29 punktas).

45. Apeliančių teigimu, valstybės narės turi teisę ne tik įtraukti į BESP apibrėžimą šios paslaugos teikimo būdą, bet ir ją teikti ar organizuoti tokiomis sąlygomis, kurios atrodo tinkamos šioms valstybėms narėms, o Komisija negali ginčyti šio pasirinkimo. Taigi, apribodamas minėtų valstybių narių diskreciją tik galimybe apibrėžti BESP, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą. Be to, šiuo klausimu pats Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijamame sprendime buvo padaryta teisės klaida, nes jame buvo konstatuota, jog atitinkamos valstybės narės valdžios institucijos, kad ir kaip būtų, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, įtraukdamos į BESP apibrėžimą nuorodą į antžeminę technologiją.

46. Todėl apeliantės teigia, jog Bendrasis Teismas turėjo pareikalauti, kad Komisija išnagrinėtų, pirma, ar apibrėždama nagrinėjamą BESP valstybė narė padarė akivaizdžią klaidą, nesvarbu, ar tame apibrėžime buvo išdėstytos konkrečios šios paslaugos teikimo taisyklės. Antra, turėjo būti išnagrinėtas klausimas, ar pasirinkdama konkrečią minėtos paslaugos teikimo formą, šiuo atveju – antžeminę technologiją, ši valstybė narė padarė akivaizdžią klaidą.

47. Komisija mano, kad šią antrą dalį pagrindžiantis argumentas yra neveiksmingas, nes prieštarauja Bendrojo Teismo konstatavimui, jog Ispanijos valdžios institucijos negalėjo remtis BESP buvimu, nes nebuvo Sąjungos teisę atitinkančio akto, pagal kurį tam tikroms įmonėms būtų patikėta užduotis teikti TNT tinklo eksploatavimo II zonoje paslaugą [30].

48. Be to, Komisijos teigimu, didelė valstybių narių diskrecija apibrėžti tai, ką jos laiko BESP, yra ribojama įpareigojimu laikytis bendrųjų Sąjungos teisės principų [31] ir proporcingumo kriterijaus [32]. Todėl, kaip teisingai nusprendė Bendrasis Teismas [33], ši teisė nėra neribota ir negali būti savo nuožiūra įgyvendinama vien tik siekiant, kad konkrečiam sektoriui, pavyzdžiui, telekomunikacijų, nebūtų taikomos konkurencijos taisyklės [34].

49. SES Astra taip pat mano, kad antra dalis yra neveiksminga, nes antžeminės platformos įrengimas II zonoje nėra aiškiai apibrėžtas kaip BESP pagal nacionalinės teisės aktus. Be to, ši dalis taip pat nepriimtina, nes ja ginčijamas Bendrojo Teismo atliktas faktinių aplinkybių konstatavimas.

50. Papildomai *SES Astra* nurodo, kad apeliantės klaidingai supranta nagrinėjamus sprendimus [35], teigdamos, jog Bendrasis Teismas pripažino valstybių narių diskreciją tik tiek, kiek ši yra susijusi su BESP apibrėžimu, o ne su šios paslaugos teikimu, vykdymu ar organizavimu. Be to, jurisprudencija, kuria apeliantės remiasi tam, kad pagrįstų valstybių narių diskreciją organizuoti BESP [36], neturi reikšmės šioje byloje. Galiausiai, *SES Astra* teigia, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą

30 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 54, 55, 58 ir 59 punktai), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 54, 55, 58 ir 59 punktai), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 101, 102 ir 105 punktai) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 83, 84, 87 ir 88 punktai).

31 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205, 33 punktas).

32 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50 ir 55 punktai).

33 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 51 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 51 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 98 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 80 punktas).

34 2008 m. vasario 12 d. Sprendimas *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 168 punktas).

35 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 50 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 50 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 97 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 79 punktas).

36 1997 m. spalio 23 d. sprendimai *Komisija / Nyderlandai* (C-157/94, EU:C:1997:499, 58 ir paskesni punktai), *Komisija / Italija* (C-158/94, EU:C:1997:500, 54 ir paskesni punktai) ir *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 101 ir paskesni punktai).

jurisprudenciją didelė valstybių narių diskrecija ribojama reikalavimu laikytis bendrųjų Sąjungos teisės principų [37]. Taigi, jei valstybių narių valdžios institucijos nusprendžia į BESP apibrėžimą įtraukti nuorodą į konkrečią technologiją, jos turi užtikrinti šių principų ir, be kita ko, kaip yra nusprendęs Bendrasis Teismas [38], technologinio neutralumo principo laikymąsi.

Dėl bylos C-70/16 P, „Comunidad Autónoma de Galicia, Redes de Telecomunicación Galegas Retegal SA / Komisija“

51. Šis apeliacinis skundas grindžiamas keturiais pagrindais. Kaip nurodyta šios išvados 2 punkte, savo išvadoje konkrečiai nagrinėsiu ketvirtojo pagrindo pirmą ir antrą dalis.

52. Ketvirtojo pagrindo pirma dalis susijusi su teisės klaida, kuri buvo padaryta, nes buvo nepaisoma valstybių narių turimos diskrecijos apibrėžti BESP.

53. Šiuo klausimu apeliantės nurodo, kad Bendrasis Teismas iš principo tik konstatavo, jog skaitmeninės televizijos antžeminio tinklo eksploatavimas negali būti apibrėžtas kaip viešoji paslauga. Jos mano, kad Bendrasis Teismas neišnagrinėjo Karaliaus dekreto 944/2005 dvyliktos papildomos nuostatos tam, kad būtų nustatyta, ar signalo palaikymo II zonoje paslaugą apibrėžiant kaip viešąją paslaugą buvo tenkintos sąlygos, kurių reikalaujama pagal Sprendimą *Altmark*. Apeliantės teigia, kad Karaliaus dekretu 944/2005 teritorinės administravimo institucijos buvo įgaliotos vykdyti minėtą veiklą, kuria užsiimti joms būtų draudžiama, jei nebūtų šio akto. Ši nacionalinė nuostata galiausiai reiškia, jog buvo suteikti tikrieji viešosios valdžios įgaliojimai teikti viešąją paslaugą. Jos pažymi, kad su viešąja paslauga susijusi užduotis vėliau buvo sukonkretinta vienas po kito priimtuose aktuose, t. y. „pagal: i) valstybės centrinės administracijos ir Galisijos autonominės srities sudarytą bendrąjį bendradarbiavimo susitarimą dėl skaitmeninimo proceso ir jo vėlesnį priedą, paskui pagal ii) Galisijos autonominės srities ir įvairių II zonos komunų sudarytas bendradarbiavimo sutartis <...>“.

54. Apeliantės teigia, kad tokia paslauga, kokia buvo numatyta ir teikiama pagal Karaliaus dekreto 944/2005 dvyliktoje papildomoje nuostatoje ir administravimo institucijų bendradarbiavimo sutartyse numatytas sąlygas, – tai viešoji paslauga, kurios teikimas rezervuotas II zonos teritorinėms viešojo administravimo institucijoms, todėl tai yra Sąjungos lygmeniu teikiama BESP. Jos nurodo, kad pagal oficialius aktus užduotis teikti viešąją paslaugą yra pavesta komunoms, kurios bendradarbiauja su autonomine sritimi. Jos pažymi, kad Galisijos viešosios valdžios institucijų įsikišimas nebuvo susijęs nei su komerciniam eksploatavimui tinkamo tinklo kūrimu, nei su šio sukurto tinklo eksploatavimu, o šiuo įsikišimu buvo siekiama pritaikyti esamų analoginių centrų, priklausančių komunoms, tinklą tam, kad jų administruojamiems subjektams būtų galima ir toliau teikti televizijos signalo palaikymo paslaugą pagal Karaliaus dekreto 944/2005 dvyliktoje papildomoje nuostatoje nustatytas sąlygas.

55. Dėl klausimo, ar su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai iš tikrųjų apibrėžti oficialiuose aktuose, apeliantės pažymi, kad Karaliaus dekreto 944/2005 dvyliktoje papildomoje nuostatoje patikslinama, jog paslauga, kurią pavesta teikti teritorinėms administravimo institucijoms, yra „skaitmeninės antžeminės televizijos transliavimo jų administruojamiems subjektams paslauga“. Jos priduria, jog tai, kad užduotis teikti viešąją paslaugą yra privalomo ir visuotinio pobūdžio, taip pat nekelia jokių abejonių atsižvelgiant į oficialius aktus, pagal kuriuos joms patikėta nagrinėjama užduotis.

37 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205, 29 punktas) ir 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50 ir 55 punktai).

38 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 77 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 78 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 105 punktas).

56. Jos pažymi, kad pagal suformuotą jurisprudenciją valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti tai, ką jos laiko BESP, todėl šį apibrėžimą Komisija gali ginčyti tik „akivaizdžios klaidos“ atveju [39]. Apeliančių teigimu, Bendrojo Teismo vykdomos Komisijos vertinimų kontrolės apimtis neišvengiamai susijusi su šiuo apribojimu. Tačiau vykdant šią kontrolę turi būti įsitikinta, ar buvo laikomasi tam tikrų minimalių kriterijų, susijusių, be kita ko, su viešosios valdžios akto, kuriuo atitinkamiems ūkio subjektams pavesta užduotis teikti BESP, buvimu [40] ir visuotiniu bei privalomu šios užduoties pobūdžiu [41].

57. Apeliantės mano, kad Bendrasis Teismas viršijo šios kontrolės ribas ir padarė akivaizdžių klaidų nuspręsdamas, jog nebuvo viešosios valdžios akto, kuriuo buvo pavesta užduotis teikti viešąją paslaugą. Taigi, Bendrasis Teismas neatsižvelgė į valstybių narių teisę veikti savo nuožiūra ir diskreciją apibrėžti BESP ir jas pažeidė.

58. Apeliantės taip pat pažymi, kad „nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų <...> didel[ė] veiksmų laisv[ė] teikiant, pavedant teikti ar organizuojant“ šias paslaugas – tai Protokole Nr. 26 vartojama formuluotė, kurią Bendrasis Teismas savo ruožtu pavartojo 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 95 punkte.

59. Apeliančių teigimu, naudodamosi pagal Sutartį joms pripažįstama diskrecija, valstybės narės turi teisę tiek „apibrėžti“, tiek „teikti, pavesti teikti ir organizuoti“ minėtas paslaugas, todėl nacionalinės valdžios institucijos taip pat turi įgaliojimus pasirinkti paslaugos teikimo būdą, pavyzdžiui, pasirenkant konkrečią pagalbinę platformą, ir atitinkamai gali teisėtai rinktis, koks turėtų būti Galisijos regioninės ir vietos valdžios institucijų įsikišimas. Šiuo klausimu apeliantės mano, kad nagrinėjamo sprendimo 95 punkte atitinkama diskrecija buvo pripažinta tik formaliai, nes šios diskrecijos – tokios apimties, kokia pripažįstama pagal Sutartį, – nematyti iš to, kaip Bendrasis Teismas ją taikė konkrečiu nagrinėjamu atveju, nes ji buvo iškraipyta, neteko savo turinio ir jos buvo nepaisoma.

60. Dėl ketvirtojo pagrindo pirmos dalies Komisija nurodo, be kita ko, kad apeliantės neginčija konstatavimo, kurį atliko Bendrasis Teismas 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 110 punkte ir pagal kurį jos „negalėjo nurodyti, kurias viešąsias paslaugas TNT tinklo operatoriai buvo įpareigoti teikti pagal Ispanijos įstatymą ar eksploatavimo sutartis, ir nepateikė jokių įrodymų šiuo klausimu“. Komisijos teigimu, vien šio konstatavimo (kuris nėra kritikuojamas apeliaciniame skunde ir kuriuo yra įvertinama įrodymų reikšmė) pakaktų paneigti tai, kad buvo įvykdyta pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga, kuri, beje, yra būtina SESV 106 straipsnio 2 dalies taikymo sąlyga.

61. *SES Astra* teigia, kad ketvirtojo pagrindo pirma dalis yra neveiksminga, nes pagal nacionalinės teisės aktus nagrinėjama paslauga nėra aiškiai apibrėžta kaip BESP, todėl klausimas dėl valstybėms narėms suteiktos diskrecijos neturi reikšmės. Be to, apeliančių argumentais iš tikrųjų siekiama užginčyti faktinio pobūdžio vertinimus, kuriuos Bendrasis Teismas atliko dėl pirmosios Sprendimo *Altmark* sąlygos, ir todėl jie yra nepriimtini apeliacinio skundo stadijoje.

39 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *CBI / Komisija* (T-137/10, EU:T:2012:584).

40 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *CBI / Komisija* (T-137/10, EU:T:2012:584, 100 ir 101 punktai) ir 2008 m. vasario 12 d. Sprendimas *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 181 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

41 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimas *CBI / Komisija* (T-137/10, EU:T:2012:584, 101 punktas) 2008 m. vasario 12 d. Sprendimas *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 172 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

62. Papildomai, jei Teisingumo Teismas pripažintų, kad pirma dalis yra priimtina, *quodnon*, *SES Astra* mano, jog ji yra nepagrįsta, nes Bendrasis Teismas pripažino ne tik valstybių narių diskreciją apibrėžti BESP, bet ir jų diskreciją teikti, pavesti teikti ir organizuoti šias paslaugas [42]. Pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą [43] reikalaujama, kad ne tik atitinkama valstybė narė apibrėžtų BESP, bet ir kad įmonei gavėjai būtų pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus, o nagrinėjamu atveju taip nėra. *SES Astra* pabrėžia: kad ir kaip būtų, atitinkama valstybė narė negali įgyvendinti diskrecijos apibrėžti BESP tokiu būdu, kuris prieštarautų bendriesiems Sąjungos teisės principams [44] ir konkrečiai technologinio neutralumo principui.

63. Ketvirtojo pagrindo antra dalis susijusi su tuo, kad Bendrasis Teismas tariamai nepaisė akivaizdžios klaidos kontrolės ribų nagrinėdamas nacionalinės teisės aktus, kuriuose buvo apibrėžta atitinkama BESP.

64. Apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą dėl to, kad atlikdamas savo vertinimą jis apsiribojo tik ta aplinkybe, jog nebuvo aiškiai ir tiksliai apibrėžta nagrinėjama BESP ir 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 112 punkte [45] nenustatė, ar Ispanijos valdžios institucijų atliktas šios paslaugos apibrėžimas buvo akivaizdžiai klaidingas. Apeliančių teigimu, Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nepaisydamas valstybių narių diskrecijos, kuri joms leidžia pasirinkti konkretų BESP įgyvendinimo būdą, pavyzdžiui, antžeminę platformą, kaip nagrinėjamu atveju. Apeliantės pažymi, kad šiuo klausimu yra prieštaravimas 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902) 78 punktui, kuriame Bendrasis Teismas nusprendė, kad ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamojoje dalyje Komisija klaidingai konstatavo, jog Ispanijos valdžios institucijos padarė akivaizdžią klaidą apibrėždamos nagrinėjamą BESP. Taigi apeliantės teigia, kad atsižvelgiant į rinkos nepakankamumą atitinkamoje zonoje ir visuotinio prieinamumo tikslą, numatytą susijusiuose nacionalinės teisės aktuose, šios paslaugos apibrėžimas apima esminius jos apibrėžimo kaip BESP elementus.

65. Komisija mano, kad ketvirtojo pagrindo antra dalis yra nepriimtina apeliacinio skundo stadijoje. Iš esmės, pirma, ji nurodo, kad ieškovės pirmojoje instancijoje visiškai neginčijo ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamosios dalies [46] ir kad Bendrasis Teismas neprivalėjo savo iniciatyva atlikti ginčijamo sprendimo kontrolės šiuo aspektu. Antra, ši institucija nurodo, kad bylos šalis negali pakeisti ginčo dalyko ir pirmą kartą Teisingumo Teisme nurodyti pagrindą, kurį ji galėjo nurodyti Bendrajame Teisme, nes tai jai leistų pateikti Teisingumo Teismui nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas. Kad ir kaip būtų, Komisija pabrėžia, jog iš esmės apeliančių skundo antra dalis „nėra priimtina“, nes iš Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo jurisprudencijos, be kita ko, išplaukia, kad valstybių narių diskrecija organizuoti BESP negali būti įgyvendinama tokiu būdu, kuris prieštarautų technologinio neutralumo principui [47].

66. Remdamasi tais pačiais motyvais kaip ir Komisija, *SES Astra* iš esmės mano, kad ši ketvirtojo pagrindo dalis yra akivaizdžiai nepriimtina. Be to, jei Teisingumo Teismas nuspręstų, kad nagrinėjama BESP buvo aiškiai apibrėžta, ji mano, jog ją apibrėždamos Ispanijos valdžios institucijos, kad ir kaip būtų, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą kalbant apie technologinio neutralumo principą. Šiuo klausimu Komisija pakankamai motyvavo išvadą dėl pagalbos suderinamumo su vidaus rinka, pateiktą ginčijamo sprendimo 121 ir 152–167 konstatuojamosiose dalyse.

42 Nagrinėjamo sprendimo 95 punktas.

43 Žr. šios išvados 4 išnašą.

44 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205, 29 punktas) ir 2011 m. gruodžio 21 d. Sprendimas *ENEL* (C-242/10, EU:C:2011:861, 50 punktas).

45 Šis punktas atitinka ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamąją dalį ir šios išvados 20 punktą.

46 Žr. šios išvados 20 punktą.

47 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimas *Nuova Agricast* (C-390/06, EU:C:2008:224, 50 ir 51 punktai).

67. Savo dublike apeliantės teigia, kad Komisijos ir *SES Astra* argumentai dėl tariamo šios dalies nepriimtinumo yra nepagrįsti. Jos mano, jog negali būti kaltinamos dėl to, kad pirmojoje instancijoje nekritikavo ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamojoje dalyje pateiktų vertinimų, nes šie vertinimai susiję ne su Galisija, o su Baskų kraštu.

Dėl bylos C-81/16 P, „Ispanijos Karalystė / Europos Komisija“

68. Šis apeliacinis skundas grindžiamas dviem pagrindais. Kaip nurodyta šios išvados 2 punkte, savo išvadoje didžiausią dėmesį skirsiu pirmojo pagrindo pirmai daliai.

69. Pirmasis pagrindas grindžiamas teisės klaida, susijusia su valstybių narių kontrole apibrėžiant ir įgyvendinant BESP.

70. Pirmojo pagrindo pirmoje dalyje Ispanijos Karalystė kritikuoja 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 53–78 punktus, kuriuose atkartojamas Bendrojo Teismo samprotavimas dėl pirmosios Sprendimo *Altmark* sąlygos.

71. Ispanijos Karalystė nurodo, kad šis samprotavimas grindžiamas trimis klaidingomis prielaidomis. Pirma, Bendrasis Teismas nusprendė, kad, išskyrus bylos teisinį pagrindą, nereikia atsižvelgti į visus Ispanijos valdžios institucijų aktus, kuriais atitinkamiems operatoriams buvo pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus. Antra, Bendrasis Teismas nusprendė, kad Ispanijos Karalystė nepateikė jokios sutarties, pagal kurią būtų nustatyti su viešąja paslauga susiję įsipareigojimai. Trečia, Bendrojo Teismo teigimu, jokia kita autonominė sritis, išskyrus Baskų kraštą, nepateikė argumentų, galinčių įrodyti, kad antžeminio tinklo eksploatavimas – tai viešoji paslauga.

72. Pirma, Bendrasis Teismas akivaizdžiai klaidingai išnagrinėjo bylos teisinį pagrindą. Iš tiesų, pagal 2003 m. lapkričio 3 d. Bendrąjį telekomunikacijų įstatymą 32/2003 radijo ir televizijos tinklų eksploatavimas aiškiai kvalifikuojamas kaip BESP ir, remiantis jurisprudencija, negali būti teigiama, kad šis įstatymas neturi reikšmės dėl to, kad jis taikomas visiems, o ne tam tikriems atitinkamo sektoriaus operatoriams [48].

73. Antra, nacionalinės teisės aktuose ir Ispanijos valdžios institucijų sudarytose sutartyse ne tik yra apibrėžta BESP ir ją teikti pavesta tam tikriems operatoriams, bet ir aiškiai nurodyta antžeminė technologija. Komisija [49] ir Bendrasis Teismas atsižvelgė į šiuos aktus tam, kad būtų padaryta išvada, jog buvo suteikta valstybės pagalba.

74. Šiuo klausimu Ispanijos Karalystė nurodo, kad įrodymai, kurie gali būti pateikti vykstant teisminei procedūrai, nagrinėjamu atveju – sutartys, pagal kurias pavestas su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymas, neturi reikšmės atliekant Komisijos sprendimo teisėtumo kontrolę [50]. Be to, tarp procedūrinių reikalavimų, kurių turi būti laikomasi, yra Komisijos pareiga atidžiai ir nešališkai išnagrinėti visas svarbias aplinkybes ir motyvuoti savo sprendimą [51]. Nagrinėjamu atveju, šios valstybės narės teigimu, Komisija turėjo atsižvelgti į viešojo pirkimo konkursus, kurie yra šių priemonių sudedamoji dalis, kaip, be to, matyti iš ginčijamame sprendime pateikto pagalbos priemonės apibūdinimo [52].

48 2008 m. vasario 12 d. Sprendimas *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 179–183, 188 ir 189 punktai).

49 Žr. ginčijamo sprendimo 23–36 konstatuojamąsias dalis.

50 2012 m. kovo 15 d. Sprendimas *Ellinika Nafpigeia / Komisija* (T-391/08, nepaskelbtas Rink., EU:T:2012:126, 175 punktas).

51 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimas *Ispanija / Lenzing* (C-525/04 P, EU:C:2007:698, 58 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

52 Žr. ginčijamo sprendimo 23–36 konstatuojamąsias dalis.

75. Trečia, Ispanijos Karalystė nurodo, kad Bendrasis Teismas negalėjo teigti, jog jokia kita autonominė sritis, išskyrus Baskų kraštą, neįrodė antžeminio tinklo eksploatavimo kaip BESP statuso, nes iš ginčijamo sprendimo matyti, kad Komisija kaip pavyzdį išnagrinėjo 82 viešojo pirkimo konkursus, siekdama įvertinti pagalbos suderinamumą su vidaus rinka [53].

76. Ispanijos Karalystės teigimu, Bendrasis Teismas „atsisakė patikrinti, ar Komisija tinkamai išnagrinėjo reikšmingus įrodymus, siekdama įvertinti viešosios paslaugos apibrėžimą. Kaip nurodyta ieškinyje [Bendrajame Teisme], atlikdama tyrimą šioje byloje, Komisija nesiėmė išsamaus nagrinėjimo, po kurio ji galėtų padaryti išvadą, ar įmonei buvo patikėta visuotinės svarbos užduotis. Taigi, ji nepatikrino, ar valstybė narė padarė akivaizdžią klaidą, įgyvendindama savo diskreciją ir pavesdama vykdyti nagrinėjamą užduotį.“

77. Savo dublike Ispanijos Karalystė pažymi, kad apeliacinio skundo pirmojo pagrindo pirma dalis susijusi su Bendrojo Teismo atsisakymu patikrinti, ar Komisija tinkamai išnagrinėjo visus reikšmingus įrodymus, siekdama įvertinti viešosios paslaugos apibrėžimą. Šios valstybės narės teigimu, atlikdama tyrimą šioje byloje, Komisija nesiėmė išsamaus nagrinėjimo, kuris jai leistų nustatyti, ar įmonei buvo patikėta visuotinės svarbos užduotis. Ispanijos Karalystė mano, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidų nepatikrinęs, ar Komisija atliko šį vertinimą.

78. Komisija mano, kad pirmojo pagrindo pirma dalis yra neveiksminga ir, kad ir kaip būtų, nepriimtina ir nepagrįsta.

79. Pirma, Komisijos teigimu, Ispanijos Karalystė kritikuoja papildomą motyvą, kuriuo grindžiamas 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891), todėl minėta dalis yra neveiksminga. Šiuo klausimu 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) [54] 74 punkte, kuris nėra apeliacinio skundo dalykas, Bendrasis Teismas pakankamai pagrindė išvadą – kad nebuvo tenkinta pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga.

80. Antra, ši dalis taip pat yra nepriimtina, nes ši valstybė narė ginčija Bendrojo Teismo atliktą sutarčių ir nacionalinės teisės vertinimą, kuriam netaikoma Teisingumo Teismo kontrolė. Šiuo klausimu Ispanijos Karalystė nesiremia jokiu nacionalinės teisės iškraipymu ir, net jei jos argumentus reikėtų suprasti kaip susijusius su šiuo iškraipymu, ši valstybė narė apsiriboja vien teiginiais.

81. Trečia, ši dalis taip pat yra nepagrįsta, nes Ispanijos Karalystė nepateikė Bendrajam Teismui jokio įrodymo, kuris leistų padaryti išvadą, kad signalo transliavimo per konkrečią platformą paslauga gali būti kvalifikuojama kaip BESP.

82. Šiuo klausimu Komisija nurodo, kad nei nacionaliniai įstatymai, nei kiti teisės aktai arba Ispanijos Aukščiausiojo Teismo jurisprudencija neleidžia daryti tokios išvados. Atvirkščiai, pagal nacionalinius įstatymus „viešosios paslaugos“ statusas suteikiamas tik ribotam skaičiui paslaugų, pavyzdžiui, telekomunikacijų paslaugoms, susijusioms su nacionaline gynyba ir civiline apsauga, arba visuotinio telefonijos tinklo paslaugoms. Komisijos teigimu, pagal 2003 m. lapkričio 3 d. Bendrąjį telekomunikacijų įstatymą 32/2003 sąvoka „visuotinės svarbos paslauga“ reiškia ekonominę veiklą, kuri yra svarbi bendruomenei, tačiau nebūtina, nei kad ji būtų susijusi su užduotimi teikti viešąją paslaugą, kaip ji suprantama pagal Ispanijos teisę, nei kad tai būtų BESP, kaip ji suprantama pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą arba SESV 106 straipsnio 2 dalį.

83. Be to, šios valstybės narės argumentais dėl transliuotojų įsipareigojimų, susijusių su aprėptimi II zonoje, negali būti ginčijami 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 67 ir 68 punktai.

53 Žr. ginčijamo sprendimo 29 išnašą.

54 Žr. šios išvados 20 punktą.

84. Be to, Ispanijos Karalystės argumentai dėl to, kad buvo tariamai neatsižvelgta į viešąsias sutartis, yra neveiksmingi, nes jie yra susiję su 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 71 punktu, kuriame nurodytas motyvas yra papildomas. Be to, Komisija mano, kad ši valstybė narė painioja teisėtumo kontrolę, kurią turi atlikti Bendrasis Teismas, nagrinėdamas ieškinį dėl panaikinimo, ir kontrolę teismo iniciatyva, kurios jis neturi atlikti[55]. Taigi, Ispanijos Karalystės apeliacinis skundas apsiriboja tuo, kad Bendrasis Teismas kaltinamas savo iniciatyva nepateikęs ieškinio pagrindų arba įrodymų, kurių pati minėta valstybė narė nenurodė Bendrajame Teisme. Todėl priėjęs prie išvados Bendrasis Teismas nepadarė jokios teisės klaidos.

Analizė

Dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies, Sprendimo „Altmark“ ir SESV 106 straipsnio 2 dalies sąsajos

85. Valstybių narių skiriamos kompensacijos už viešosios paslaugos[56] arba BESP[57] teikimą turi atitikti Sąjungos teisės aktų leidėjo SESV 107 ir 108 straipsniuose nustatytas taisykles[58].

86. Pagal suformuotą jurisprudenciją, norint priemonę kvalifikuoti kaip „valstybės pagalbą“, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, reikia, kad būtų įvykdytos visos šioje nuostatoje įtvirtintos sąlygos. Taigi tam, kad nacionalinė priemonė galėtų būti kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, reikia, pirma, jog tai būtų valstybės arba iš valstybės išteklių suteikta pagalba, antra, ši pagalba turi daryti įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai, trečia, priemonė turi suteikti atrankinį pranašumą jos gavėjui ir, ketvirta, ji turi iškraipyti konkurenciją arba sukelti tokio iškraipymo pavojų[59].

87. Kadangi šios sąlygos yra kumuliacinės, valstybės priemonė negali būti kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, jei bent viena iš jų neįvykdyta[60].

88. Dėl SESV 107 straipsnio 1 dalyje numatytos trečiosios sąlygos, t. y. įmonei gavėjai suteikto pranašumo buvimo, pažymėtina, kad valstybės pagalba laikomos priemonės, kurios, kad ir kokia būtų jų forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kurios turi būti laikomos ekonominiu pranašumu, kurio įmonė nebūtų įgijusi įprastomis rinkos sąlygomis[61].

89. Sprendimo *Altmark* 87 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad „kai valstybės priemonė turi būti vertinama kaip kompensacija už įmonių gavėjų suteiktas paslaugas, siekiant vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus, tokios įmonės negauna realios finansinės naudos, ir todėl ši priemonė nesudaro joms palankesnių konkurencinių sąlygų nei kitoms įmonėms, kurios su jomis konkuruoja, ir nepatenka į [SESV 107 straipsnio 1 dalies] taikymo sritį“.

55 2011 m. gruodžio 8 d. sprendimai *Chalkor / Komisija* (C-386/10 P, EU:C:2011:815, 62–66 punktai) ir *KME Germany ir kt. / Komisija* (C-389/10 P, EU:C:2011:816, 131–133 punktai).

56 Šis terminas vartojamas Sprendime *Altmark*.

57 Šis terminas vartojamas SESV 106 straipsnio 2 dalyje. Pažymėtina, kad BESP sąvoka nėra apibrėžta SESV 14 straipsnyje ir 106 straipsnio 2 dalyje.

58 Pagal analogiją žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 51 punktas). Manau, kad terminai „viešoji paslauga“ ir „BESP“ yra pakeičiami tarpusavyje. Iš tiesų, 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendime *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 51 punktas) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog tam, kad kompensacija už BESP teikimą nebūtų kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, turi būti tenkintos visos keturios Sprendime *Altmark* numatytos sąlygos. Pažymėtina, kad nagrinėjamuose sprendimuose Bendrasis Teismas pažymėjo, jog ieškovės neginčija, kad viešosios paslaugos sąvoka, kaip ji suprantama pagal Sprendimą *Altmark*, atitinka BESP sąvoką, kaip ji suprantama pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį. Žr. 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimus *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 49 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 49 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 96 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 78 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 94 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 60 punktas).

59 2016 m. vasario 18 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija* (C-446/14 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:97, 21 ir 22 punktai).

60 2017 m. kovo 8 d. Sprendimas *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 23 punktas).

61 2016 m. vasario 18 d. Sprendimas *Vokietija / Komisija* (C-446/14 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:97, 23 punktas).

90. Teisingumo Teismo teigimu, tam, kad tokia kompensacija nebūtų kvalifikuojama kaip valstybės pagalba, turi būti tenkintos keturios sąlygos [62], numatytos Sprendimo *Altmark* 89–93 punktuose [63].

91. Pažymėtina, kad jei nėra tenkintos visos keturios Sprendimo *Altmark* sąlygos, o valstybės priemonė – tai valstybės pagalba [64], ji taip pat gali būti pateisinta, be kita ko, remiantis SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi [65].

92. Iš esmės, pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, aiškinamą kartu su to paties straipsnio 1 dalimi, galima pateisinti tai, kad valstybė narė suteikia SESV nuostatoms prieštaraujančias specialias ar išskirtines teises įmonei, kuriai patikėta teikti BESP, jeigu jai pavestos specialios užduoties vykdymas gali būti užtikrinamas tik suteikiant tokias teises ir jeigu prekybos plėtojimui nedaroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesams [66].

93. Dėl SESV 107 straipsnio 1 dalies, Sprendime *Altmark* nustatytų sąlygų ir SESV 106 straipsnio 2 dalies sąsajos Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad „Sprendime *Altmark* nustatytų sąlygų laikymosi patikrinimas atliekamas anksčiau, t. y. nagrinėjant klausimą, ar aptariamos priemonės turi būti laikomos valstybės pagalba [pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį]. Šis klausimas iš tiesų yra ankstesnis už klausimą, į kurį atsakant reikia patikrinti, jei būtina, ar nesuderinama pagalba vis dėlto yra reikalinga vykdant užduotį, priskirtą aptariamą priemonę gaunančiai įmonei, kaip tai suprantama pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.“ [67]

94. Teisingumo Teismo teigimu, Sprendime *Altmark* nustatytų sąlygų taikyti nebereikia, jei Komisija, konstatavusi, kad priemonė turi būti kvalifikuojama kaip pagalba, nustato, ar ši pagalba gali būti pateisinama pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį [68]. Šiuo klausimu 2017 m. kovo 8 d. Sprendimo *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178) 38 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad SESV 106 straipsnio 2 dalyje Komisijai nenustatyta pareiga atsižvelgti į antrąją ir ketvirtąją Sprendimo *Altmark* sąlygas sprendžiant, ar valstybės pagalba suderinama su vidaus rinka pagal šią nuostatą.

95. Iš tiesų, dėl SESV 106 straipsnio 2 dalies taikymo 2015 m. rugsėjo 24 d. Sprendimo *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (T-125/12, EU:T:2015:687) 61 punkte Bendrasis Teismas nusprendė (manau, teisingai), jog turi būti įvykdytos trys sąlygos, kad valstybės pagalba, suteikta kaip kompensacija už su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymą, galėtų būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį. Bendrojo Teismo teigimu, „[*p*]*irmoji sąlyga susijusi su viešosios paslaugos apibrėžtimi ir pagal ją reikalaujama, kad aptariama paslauga tikrai būtų*

62 Dėl šių keturių sąlygų žr. šios išvados 4 išnašą.

63 Pagal analogiją žr. 2016 m. gruodžio 21 d. Sprendimą *TDC* (C-327/15, EU:C:2016:974, 52 punktas). Pažymėtina, kad 2017 m. kovo 8 d. Sprendimo *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178) 25 punkte Teisingumo Teismas nusprendė, kad jei tenkintos visos keturios sąlygos, numatytos Sprendime *Altmark*, „valstybės priemonė turi būti vertinama kaip kompensaciją sudarantis atlygis už įmonių gavėjų suteiktas paslaugas vykdant su viešąja paslauga susijusius įpareigojimus, todėl tokios įmonės negauna realios finansinės naudos ir dėl šios priemonės neatsiduria palankesnėje konkurencinėje padėtyje, palyginti su įmonėmis, kurios su jomis konkuruoja, [ir] tokiai priemonei netaikoma SESV 107 straipsnio 1 dalis“. Be to, 2016 m. vasario 18 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija* (C-446/14 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:97) 31 punkte Teisingumo Teismas pažymėjo, kad Sprendime *Altmark* įtvirtintos visos keturios sąlygos yra skirtingos ir kiekviena iš jų siekiama savo tikslo.

64 T. y. jei tenkintos SESV 107 straipsnio 1 dalyje numatytos keturios sąlygos.

65 Taip pat žr. SESV 107 straipsnio 3 dalį. Remiantis SESV 108 straipsnio 3 dalimi, Komisijai turi būti pranešama apie kompensacijas už BESP, kurios yra valstybės pagalba ir kurios suteiktos pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį, nebent šioms kompensacijoms taikoma speciali pareigos pranešti išimtis. Pavyzdžiui, žr. 2011 m. gruodžio 20 d. Komisijos sprendimą 2012/21/ES dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 106 straipsnio 2 dalies taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms pavesta teikti visuotinės ekonominės svarbos paslaugas (OL L 7, 2012, p. 3).

66 2011 m. lapkričio 10 d. Sprendimas *Komisija / Portugalija* (C-212/09, EU:C:2011:717, 91 punktas) ir 2013 m. vasario 28 d. Sprendimas *Ordemdos Técnicos Oficiais de Contas* (C-1/12, EU:C:2013:127, 104–106 punktai). SESV 106 straipsnio 2 dalyje įtvirtintos sąlygos, kai įmonės, kurioms yra patikėta teikti BESP, gali išimties tvarka nukrypti nuo SESV taisyklių. 1997 m. spalio 23 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 48 punktas). SESV 106 straipsnio 2 dalis – tai nuostata, leidžianti nukrypti nuo SESV taisyklių, todėl turi būti aiškinama siaurai. 1997 m. spalio 23 d. sprendimai *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 53 punktas) ir *Komisija / Nyderlandai* (C-157/94, EU:C:1997:499, 37 punktas).

67 2017 m. kovo 8 d. Sprendimas *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 34 punktas).

68 2017 m. kovo 8 d. Sprendimas *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 35 punktas).

visuotinės ekonominės svarbos paslauga ir kad valstybė narė ją būtų aiškiai apibrėžusi kaip tokią. Antroji sąlyga susijusi su viešosios paslaugos įpareigojimu ir pagal ją reikalaujama, kad įmonė gavėja būtų tiesiogiai valstybės narės įpareigota teikti aptariamą viešąją paslaugą. Galiausiai trečioji sąlyga grindžiama proporcingumo sąvoka. Ši sąlyga reiškia, kad su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus vykdančios įmonės finansavimas turi būti laikomas suderinamu su vidaus rinka, jeigu SESV nustatytų konkurencijos taisyklių (šiuo atveju – draudimas teikti valstybės pagalbą) taikymas trukdytų atlikti šiai įmonei priskirtą ypatingą užduotį, o konkurencijos taisyklių išimtis negali prekybos plėtojimui daryti tokio poveikio, kuris prieštarautų Sąjungos interesui.“ [69]

96. Mano nuomone, dvi pirmosios pirmiau nurodytos sąlygos atitinka pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą.

97. Nors Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad antroji ir ketvirtoji Sprendimo *Altmark* sąlygos neturi reikšmės tikrinant, ar SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtis taikytina valstybės pagalbai, manau, jog pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą atitinkanti sąlyga, pagal kurią reikalaujama, kad įmonei [70] būtų faktiškai pavesta vykdyti su viešąja paslauga (arba BESP) susijusius įsipareigojimus ir kad šie įsipareigojimai būtų aiškiai apibrėžti, atvirkščiai, turi būti įvykdyta, norint taikyti šioje nuostatoje numatytą išimtį.

98. Iš tiesų, 1974 m. kovo 21 d. Sprendime *BRT ir Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 22 punktas) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad įmonei, kuri remiasi SESV 106 straipsnio 2 dalies nuostatomis, siekdama pasinaudoti Sutarties normų išimtimi, valstybė narė turi būti faktiškai patikėjusi teikti BESP [71]. Be to, 1989 m. balandžio 11 d. Sprendime *Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 56 punktas) Teisingumo Teismas yra pažymėjęs, kad būtina aiškiai apibrėžti užduotį teikti BESP, kuri patikėta įmonei pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį [72].

Dėl pirmosios Sprendime „Altmark“ numatytos sąlygos [73]

Valstybių narių prerogatyva priskirti tam tikras paslaugas BESP

99. Atsižvelgiant į suformuotą jurisprudenciją, SESV 106 straipsnio 2 dalimi siekiama suderinti valstybių narių interesą naudoti tam tikras įmones kaip ekonominės arba socialinės politikos instrumentą ir Sąjungos interesą pasiekti, kad būtų laikomasi konkurencijos taisyklių ir būtų išsaugotas bendrosios rinkos vieningumas. Šiuo tikslu valstybės narės turi teisę nustatyti savo BESP *apimtį ir teikimo organizavimą*. Jos gali atsižvelgti, be kita ko, į savo nacionalinės politikos tikslus [74].

69 Kursyvu išskirta mano.

70 Arba net kelioms įmonėms.

71 Teisingumo Teismo teigimu, „tai negali būti įmonės, kuriai valstybė narė nėra paskyrusi jokios užduoties ir kuri administruoja privačius interesus, atvejis“ (1974 m. kovo 21 d. Sprendimas *BRT ir Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs*, 127/73, EU:C:1974:25, 23 punktas).

72 Žr. 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimą *CBI / Komisija* (T-137/10, EU:T:2012:584, 99 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Taip pat žr. 2008 m. vasario 12 d. Bendrojo Teismo sprendimą *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 181 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija). Iš ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamosios dalies, kurioje daroma nuoroda į to paties sprendimo 119–122 konstatuojamąsias dalis (žr. šios išvados 20 ir 21 punktus), matyti, kad Komisija mano, jog SESV 106 straipsnio 2 dalyje nurodyta išimtimi negalima remtis, jei nėra įvykdyta pirmoji Sprendimo *Altmark* sąlyga. Taip pat iš 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimų *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 90 ir 91 punktai) ir *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 89 ir paskesni punktai) matyti, kad Bendrasis Teismas nusprendė, jog pirmasis Sprendimo *Altmark* kriterijus taikytinas, jei remiamasi SESV 106 straipsnio 2 dalimi. Nagrinėjamuose apeliaciniuose skunduose šis vertinimas nėra skundžiamas. Iš esmės visais šiais apeliaciniais skundais ginčijama pirmosios Sprendimo *Altmark* sąlygos taikymo apimtis.

73 Žr. šios išvados 4 išnašą.

74 2010 m. balandžio 20 d. Sprendimas *Federutility ir kt.* (C-265/08, EU:C:2010:205, 28 ir 29 punktai), 2016 m. rugsėjo 7 d. Sprendimas *ANODE* (C-121/15, EU:C:2016:637, 43 ir 44 punktai) ir 2017 m. kovo 8 d. Sprendimas *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 31 punktas).

100. Šiomis aplinkybėmis manau, kad valstybėms narėms pripažįstama teisė „apibrėžti“ BESP reiškia teisę nustatyti, kad tam tikros paslaugos priskiriamos BESP, ir teisę „apibrėžti“ šių BESP apimtį ir tiekimo organizavimą. Valstybių narių pasirinkimas, kokias paslaugas priskirti BESP ir kaip apibrėžti jų apimtį ir teikimo organizavimą, yra politinio pobūdžio ir jam būdinga „didelė diskrecija“.

101. Iš tiesų, nors Protokole Nr. 26 tiesiogiai nenumatyta, kad valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti savo BESP, šio protokolo 1 straipsnio pirmoje įtraukoje pabrėžiamas *svarbus* nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų *vaidmuo ir didelė veiksmų laisvė* teikiant, pavedant teikti ir organizuojant kuo labiau vartotojų poreikius atitinkančias BESP. Mano nuomone, galimybė teikti, pavesti teikti ir organizuoti BESP yra glaudžiai susijusi su teise nustatyti, kokios paslaugos priskiriamos šioms BESP, ir negali būti nuo jos atskirta.

102. Manau, kaip nurodyta ir nagrinėjamuose sprendimuose [75], kad nesant suderinto Sąjungos reglamentavimo šioje srityje [76] valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti, kokias paslaugas jos laiko BESP [77], taip pat jų apimtį ir teikimo organizavimą.

103. Atsižvelgdamas į šią didelę valstybių narių diskreciją, Bendrasis Teismas teisingai nusprendė, kad iš esmės „Komisija neturi įgaliojimų spręsti nei dėl viešosios paslaugos teikimo užduočių, tenkančių viešosios paslaugos teikėjui, masto, <...> nei dėl nacionalinių valdžios institucijų šiuo klausimu priimtų politinių sprendimų tinkamumo, nei dėl viešosios paslaugos teikėjo ekonominio efektyvumo“ [78].

104. Todėl, kaip nurodyta nagrinėjamuose sprendimuose [79], tai, kokias paslaugas valstybė narė priskyrė BESP, Komisija gali ginčyti tik akivaizdžios klaidos atveju [80].Taigi, Komisija vykdo ribotą paslaugų priskyrimo BESP kontrolę.

105. Dėl tų pačių priežasčių Bendrasis Teismas turi atsižvelgti į didelę valstybių narių diskreciją ir ribotą Komisijos kontrolę šioje srityje tuo atveju, kai pareiškiamas ieškinys dėl Komisijos sprendimo, susijusio su valstybių narių atliktu paslaugų priskyrimu BESP ir šių BESP apimties ir teikimo organizavimo apibrėžimu, panaikinimo.

75 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 50 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 50 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 97 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 79 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 95 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 61 punktas).

76 SESV 14 straipsnyje yra pabrėžiama BESP svarba Sąjungoje ir valstybių narių kompetencija teikti, pavesti teikti ir finansuoti šias paslaugas. Tačiau iš paties SESV 14 straipsnio teksto aiškiai matyti, kad BESP srityje kyla sunkumų atskiriant Sąjungos kompetenciją ir valstybių narių kompetenciją, taip pat tai, kad valstybės narės privalo laikytis SESV nuostatų ir kartu turi užtikrinti šių paslaugų teikimą. 2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29) 167 punkte Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad „valstybės narės prerogatyvą apibrėžti BESP patvirtina tai, kad Bendrijai nesuteikta speciali kompetencija ir kad [Sąjungos] teisėje nėra tikslaus ir išsamaus BESP sąvokos apibrėžimo“.

77 2013 m. gegužės 8 d. Sprendimas *Libert ir kt.* (C-197/11 ir C-203/11, EU:C:2013:288, 88 punktas).

78 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 50 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 50 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 97 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 79 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 95 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 61 punktas). Dėl šios didelės diskrecijos apribojimų žr. 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimus *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 51 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 51 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 98 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 80 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 96 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 62 punktas).

79 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 50 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 50 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 97 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 79 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 95 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 61 punktas).

80 Šiuo klausimu žr. 2016 m. vasario 18 d. Sprendimą *Vokietija / Komisija* (C-446/14 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2016:97, 44 punktas). Žr. 2008 m. vasario 12 d. Sprendimą *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 166 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

106. Tačiau pažymėtina, kad nepaisant didelės valstybių narių diskrecijos nustatyti, kas „priskiriama“ jų BESP, ši prerogatyva nėra neribota.

107. 2017 m. kovo 8 d. Sprendime *Viasat Broadcasting UK / Komisija* (C-660/15 P, EU:C:2017:178, 29 punktas) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog „pati SESV 106 straipsnio 2 dalies nuostata rodo, kad išimtys iš Sutarties normų leidžiamos tik tuo atveju, jeigu jos reikalingos atlikti konkrečiam uždaviniui, kuris paskirtas įmonei, įpareigotai administruoti [BESP]“ [81].

108. Be to, 1991 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Merci convenzionali porto di Genova* (C-179/90, EU:C:1991:464, 26 ir 27 punktai) 26 punkte Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog „tam, kad būtų galima taikyti [SESV 106 straipsnio 2 dalyje] numatytą išimtį iš Sutarties normų, nepakanka, kad atitinkamai įmonei būtų suteikti viešosios valdžios įgaliojimai teikti bendros ekonominės svarbos paslaugą, <...> taip pat reikėtų, kad šiai įmonei paskirtos specialios užduoties vykdymas būtų neįmanomas dėl Sutarties normų taikymo ir kad nebūtų pažeisti [Sąjungos] interesai“. Šio sprendimo 27 punkte Teisingumo Teismas konstatavo, kad nagrinėjamos uosto operacijos neturėjo bendros ekonominės svarbos ir ypatingų požymių, palyginti su kita veikla, ir kad net darant prielaidą, jog taip buvo, tokios užduoties vykdymas nebuvo neįmanomas dėl Sutarties normų taikymo.

109. Taip pat pažymėtina, kad šios valstybių narių prerogatyvos įgyvendinimą prižiūri Komisija. Iš tiesų, 1971 m. liepos 14 d. Sprendime *Muller ir Hein* (10/71, EU:C:1971:85, 14 ir 15 punktai) Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad taikant SESV 106 straipsnio 2 dalį „turi būti įvertinti reikalavimai, neatsiejami, viena vertus, nuo atitinkamoms įmonėms priskirtos specialios užduoties vykdymo ir, kita vertus, nuo [Sąjungos] interesų apsaugos“, ir kad „šis vertinimas susijęs su bendros ekonominės politikos tikslais, kurių siekia valstybės [narės] *prižiūrint Komisijai*“ [82].

Valstybės narės pareiga viešosios valdžios aktu pavesti vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus valstybės subsidijas gaunančiai įmonei ir aiškiai apibrėžti šiuos įsipareigojimus

110. Nors valstybės narės turi didelę diskreciją „priskirti“ tam tikras paslaugas BESP, taip pat apibrėžti jų apimtį ir teikimo organizavimą, pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą ir SESV 106 straipsnio 2 dalies tekstą nedviprasmiškai reikalaujama, kad įmonei [83] būtų faktiškai pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus [84] ir kad šie įsipareigojimai būtų aiškiai apibrėžti [85].

111. Šie du reikalavimai, kuriuos, mano nuomone, Bendrasis Teismas tinkamai kvalifikavo kaip „minimalius kriterijus“ [86], *aiškiai skiriasi* nuo valstybių narių turimos viešosios valdžios prerogatyvos priskirti tam tikras paslaugas BESP.

81 Taip pat žr. 1997 m. liepos 17 d. Sprendimą *GT Link* (C-242/95, EU:C:1997:376, 52 punktas) ir 1974 m. kovo 21 d. Sprendimą *BRT ir Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 22 ir 23 punktai). 2008 m. vasario 12 d. Sprendime *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29, 168 punktas) Bendrasis Teismas yra nusprendęs, kad valstybės narės teisė apibrėžti BESP negali būti savo nuožiūra įgyvendinama vien tik siekiant, kad konkrečiam sektoriui nebūtų taikomos konkurencijos taisyklės.

82 Kursyvu išskirta mano. Taip pat žr. 1985 m. kovo 20 d. Sprendimą *Italija / Komisija* (41/83, EU:C:1985:120, 30 punktas).

83 Arba kelioms įmonėms.

84 SESV 106 straipsnio 2 dalyje kalbama apie įmones, kurioms yra patikėta teikti BESP.

85 2015 m. spalio 22d. Sprendime *EasyPay ir Finance Engineering* (C-185/14, EU:C:2015:716, 47 punktas) Teisingumo Teismas nusprendė, kad pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą „įmonei gavėjai privalo būti faktiškai pavesta vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus, o šie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti tam, kad tokia kompensacija nebūtų laikoma valstybės pagalba“.

86 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 52 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 52 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 99 punktas), *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 81 punktas), *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 97 punktas) ir *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891, 63 punktas).

112. Šiuo klausimu iš suformuotos jurisprudencijos išplaukia, kad norint pripažinti, jog įmonei pavesta teikti viešąją paslaugą (arba BESP), reikia, kad tai daryti jai būtų pavesta pagal viešosios valdžios aktą[87]. Šis reikalavimas taikytinas griežtai, ir, siekdama pasinaudoti Sprendimu *Altmark* arba SESV 106 straipsnio 2 dalyje numatyta išimtimi, atitinkama valstybė narė turi įrodyti, kad jis yra įvykdytas. Šiuo klausimu Bendrojo Teismo vykdoma teisminė kontrolė apima teisėtumo kontrolę.

113. Tačiau nėra reikalaujama, kad šis viešosios valdžios aktas būtų įstatymas arba kitas norminis aktas[88]. Iš tiesų Teisingumo Teismas jau yra pripažinęs, kad įmonei gali būti pavesta teikti BESP suteikus koncesiją pagal viešąją teisę[89].

114. Be to, dėl reikalavimo aiškiai apibrėžti nustatytus įpareigojimus įmonei, kuriai pavesta teikti BESP, manau, kad nors šių įpareigojimų išvardijimas ir apibūdinimas skiriasi kiekvienu atveju, atsižvelgiant į konkrečias nagrinėjamas paslaugas ir skirtingose valstybėse narėse esančias aplinkybes, šis apibrėžimas turi apimti bent paskirtų įpareigojimų pobūdį, trukmę ir apimtį[90]. Šis reikalavimas taip pat yra griežtai taikytinas.

115. Šie minimalūs kriterijai negali būti laikomi išimtinai formalaus pobūdžio įpareigojimais. Jais siekiama užtikrinti, be kita ko, skaidrumą[91], kai valstybės narės nustato, kokios paslaugos priskiriamos BESP, ir apibrėžia jų apimtį ir teikimo organizavimą. Be to, šiuo skaidrumu savo ruožtu siekiama padidinti, be kita ko, valstybių narių įmonių, kurioms pavestas su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymas, jų galimų konkurentų, taip pat vartotojų teisinį saugumą[92].

116. Iš tiesų Teisingumo Teismas yra nusprendęs, jog tam, kad įmonei, kuriai pavesta teikti BESP, nustatyti įpareigojimai galėtų būti laikomi susijusiais su jai paskirta specialia užduotimi, reikia, kad jie būtų susiję su atitinkamos BESP dalyku ir kad jais būtų tiesiogiai siekiama prisidėti prie šio intereso tenkinimo. Į šiuos įpareigojimus arba prievoles gali būti atsižvelgta vertinant, kokios apimties Sutarties normų išimtis, kurią reikia pateisinti, yra būtina, kad atitinkama įmonė galėtų vykdyti jai patikėtą visuotinės svarbos užduotį[93].

87 1974 m. kovo 21 d. Sprendimas *BRT ir Société belge des auteurs, compositeurs et éditeurs* (127/73, EU:C:1974:25, 20 punktas), 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimas *Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 55 punktas) ir 1981 m. liepos 14 d. Sprendimas *Züchner* (172/80, EU:C:1981:178, 7 punktas). Iš 1983 m. kovo 2 d. Sprendimo *GVL / Komisija* (7/82, EU:C:1983:52) 30 ir 31 punktų matyti, kad teikti BESP turi būti patikėta vienai arba kelioms konkrečioms įmonėms, ir nepakanka, kad viešosios valdžios aktu būtų bendrai apibrėžtos įmonėms, kurios siūlo užtikrinti šias paslaugas, taikytinos taisyklės. 2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *BUPA ir kt. / Komisija* (T-289/03, EU:T:2008:29), 179 punkte Bendrasis Teismas nusprendė, kad „BESP užduoties pavedimas taip pat gali reikšti daugumai, netgi visiems toje pačioje rinkoje veikiantiems ūkio subjektams, nustatytą įpareigojimą“.

88 1997 m. spalio 23 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 66 punktas).

89 Tas pats *a fortiori* pasakytina, kai tokios koncesijos suteikiamos siekiant įpareigojimams, nustatytiems įmonėms, kurioms pagal įstatymą yra pavesta teikti BESP, suteikti konkrečią išraišką. 1997 m. spalio 23 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 66 punktas).

90 2010 m. birželio 10 d. Sprendime *Fallimento Traghettidel Mediterraneo* (C-140/09, EU:C:2010:335, 41 punktas), kuriame buvo nagrinėjamos pagal Italijos teisės aktus suteiktos subsidijos, skirtos susisiekimo su didžiosiomis ir mažosiomis salomis paslaugoms, turinčioms užtikrinti, kad bus tenkinami reikalavimai, susiję su atitinkamų, ypač Pietų Italijos (*Mezzogiorno*), regionų ekonominiu ir socialiniu vystymu, teikti, Teisingumo Teismas nusprendė, kad subsidijas gaunančioms įmonėms buvo pavestas su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymas, kaip to reikalaujama pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą, nes su šiomis įmonėmis sudarytose sutartyse buvo numatytos „pareigos dėl *aptarnautinų maršrutų, šių maršrutų dažnumo ir dėl kiekvieną maršrutą aptarnaujančių laivų tipų*“. Kursyvu išskirta mano. Pagal analogiją žr. 2005 m. lapkričio 28 d. Komisijos sprendimo 2005/842/EB dėl [SESV 106 straipsnio 2 dalies] taikymo valstybės pagalbai, kompensacijos už viešąją paslaugą forma skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas (OL L 312, 2005, p. 67), 4 straipsnio „Užduoties paskyrimas“ a ir b punktus. Taip pat žr. Sprendimo 2012/21 4 straipsnio a ir b punktus.

91 Šiuo klausimu žr. 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimą *Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 57 punktas).

92 Dėl galimybės naudotis BESP žr. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 36 straipsnį.

93 1997 m. spalio 23 d. Sprendimas *Komisija / Prancūzija* (C-159/94, EU:C:1997:501, 68 ir 71 punktai).

117. Tačiau būtų neįmanoma patikrinti, ar valstybė narė laikėsi savo diskrecijos ribų nustatydama BESP, jei tiksliai nežinoma, kam pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus ir koks nustatytų įpareigojimų pobūdis, trukmė ir apimtis [94].

118. Be to, manau, kad siekiant patikrinti, ar įvykdytos kitos Sprendimo *Altmark* ir SESV 106 straipsnio 2 dalies sąlygos, šis paskirtos užduoties skaidrumo reikalavimas yra imperatyvus. Pavyzdžiui, būtų neįmanoma patikrinti, ar įvykdyta trečioji Sprendimo *Altmark* sąlyga, t. y. ar „kompensacija neviršija to, kas yra būtina, siekiant padengti visas ar dalį išlaidų, kurios patiriamos vykdant viešosios paslaugos įpareigojimus <...>“, jei nebūtų aiškiai apibrėžtas šių įpareigojimų pobūdis ir apimtis. SESV 106 straipsnio 2 dalies taikymo atveju būtų neįmanoma patikrinti, ar dėl Sutarčių normų taikymo tampa neįmanomas BESP įgyvendinimas, jei nebūtų aiškiai apibrėžtas šių paslaugų, kurias pavesta teikti įmonėms, pobūdis ir apimtis [95].

Dėl taikymo nagrinėjamiems apeliaciniams skundams

Dėl sujungtų bylų C-66/16 P–C-69/16 P

119. Visų pirma manau, kad, priešingai, nei teigia *SES Astra*, vienintelio pagrindo pirma dalis nėra nepriimtina [96].

120. Iš tiesų, savo vienintelio pagrindo pirma dalimi apeliantės kaltina Bendrąjį Teismą dėl to, kad jis klaidingai taikė Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo jurisprudenciją, pagal kurią valstybės narės atliktas BESP apibrėžimas gali būti Komisijos ginčijamas tik akivaizdžios klaidos atveju. Manau, tai darydamos, priešingai, nei teigia *SES Astra* [97], apeliantės neginčija Bendrojo Teismo atlikto faktinių aplinkybių vertinimo, o prašo Teisingumo Teismo patikrinti, ar Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos [98] patikslindamas įpareigojimus, nustatytus pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą [99]. Nagrinėdamas apeliacinį skundą Teisingumo Teismas gali atlikti tokio teisės klausimo kontrolę.

121. Dėl esmės, priešingai, nei teigia apeliantės [100], manau, kad Bendrasis Teismas neperžengė akivaizdžios klaidos kontrolės ribų nagrinėdamas įvairius aktus, kuriais apibrėžiama ir priskiriama užduotis teikti BESP. Iš tiesų, kaip nurodyta šios išvados 113–115 punktuose, reikalavimai, kad su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymas būtų faktiškai pavestas valstybės subsidijas

94 Dėl skaidrumo reikalavimo, susijusio su nustatytų įpareigojimų pobūdžiu ir apimtimi, žr. 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimą *Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140, 56 ir 57 punktai). Pažymėtina, kad pagal antrąją, trečiąją ir ketvirtąją Sprendimo *Altmark* sąlygas nustatomi įpareigojimai dėl kompensacijos lygio ir apskaičiavimo. Konkrečiai pagal antrąją Sprendimo *Altmark* sąlygą nustatomi įpareigojimai dėl kompensacijos apskaičiavimo skaidriu ir objektyviu būdu. Nors ši sąlyga taikoma tik tuo atveju, kai taikoma SESV 106 straipsnio 2 dalis, pagal pastarąją nuostatą taip pat keliami skaidrumo reikalavimai, susiję su kompensacijos už BESP dydžiu ir apskaičiavimu. Pagal 1989 m. balandžio 11 d. Sprendimo *Saeed Flugreisen ir Silver Line Reisebüro* (66/86, EU:C:1989:140) 57 punktą, „kadangi tarifų struktūra faktiškai nėra skaidri, sunku ir net neįmanoma įvertinti, kokią įtaką visuotinės svarbos užduotis turi konkurencijos taisyklių taikymui tarifų srityje“. Pagal analogiją žr. Sprendimą 2005/842, kurio 4 straipsnio d punkte numatytos skaidrumo taisyklės dėl „kompensacijos apskaičiavimo, kontrolės ir peržiūros kriterij[ų]“. Taip pat žr. Sprendimo 2012/21 4 straipsnio d punktą.

95 Mano nuomone, nors visos keturios Sprendime *Altmark* įtvirtintos sąlygos yra skirtingos ir kiekviena iš jų siekiama savo tikslo, nuo pirmosios šio sprendimo sąlygos laikymosi priklauso kitų sąlygų, susijusių su kompensacija, laikymasis. Manau, kad kompensacijos lygio ir apskaičiavimo klausimai glaudžiai susiję su subsidijas gaunančiai įmonei pavestų įpareigojimų teikti viešąsias paslaugas apimtimi.

96 Žr. šios išvados 41 ir 42 punktus.

97 Žr. šios išvados 42 punktą.

98 Pagal SESV 256 straipsnio 1 dalį ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 58 straipsnio pirmą pastraipą apeliacinį skundą galima paduoti tik teisės klausimais. Tik Bendrasis Teismas turi kompetenciją konstatuoti ir vertinti reikšmingas faktines aplinkybes ir vertinti įrodymus. Faktinių aplinkybių ir įrodymų vertinimas, išskyrus kai jie buvo iškraipyti, nėra teisės klausimas, dėl kurio galima pateikti apeliacinį skundą Teisingumo Teismui. Žr. 2014 m. sausio 30 d. Nutartį *Industrias Alen / The Clorox Company* (C-422/12 P, EU:C:2014:57, 37 punktas).

99 Žr. šios išvados 4 išnašą.

100 Žr. šios išvados 36 ir 37 punktus.

gaunančiai įmonei pagal viešosios valdžios aktą ir kad šie įsipareigojimai būtų aiškiai apibrėžti, turi būti taikomi griežtai. Šių minimalių reikalavimų įvykdymas nesiejamas su valstybių narių diskrecija priskirti tam tikras paslaugas BESP. Tik ši diskrecija, susijusi su paslaugų priskyrimu BESP, negali būti Komisijos ginčijama, išskyrus akivaizdžios klaidos atvejį [101].

122. Konstatavimas, kad yra rinkos nepakankamumas ir kad nagrinėjama paslauga pagal savo esmę yra veikla, kuri gali būti kvalifikuojama kaip BESP, neturi reikšmės. Į šias aplinkybes reikia atsižvelgti vertinant, ar tam tikra paslauga gali būti priskirta BESP, o šiuo klausimu valstybės narės naudojasi didele diskrecija ir jų vertinimas gali būti ginčijamas tik akivaizdžios klaidos atveju. Tačiau šios aplinkybės neturi reikšmės, siekiant nustatyti, ar valstybės subsidijas gaunančiai įmonei viešosios valdžios aktu buvo faktiškai pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus ir ar šie įsipareigojimai buvo aiškiai apibrėžti.

123. Todėl manau, kad vienintelio pagrindo, nurodyto bylose C-66/16 P–C-69/16 P, pirma dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

124. Savo vienintelio pagrindo antroje dalyje apeliantės teigia, kad Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, pripažinęs didelę valstybių narių diskreciją tik dėl BESP apibrėžimo, nors jos taip pat turi didelę diskreciją „teikiant, pavedant teikti ar organizuojant“ šias paslaugas. Jos mano, kad diskrecija neišvengiamai apima ir konkrečios technologijos, kuri, priešingai, nei tvirtinama nagrinėjamuose sprendimuose [102], tėra paslaugos teikimo būdas, pasirinkimą.

125. Kaip ir *SES Astra*, manau, kad ši dalis susijusi su klaidingu nagrinėjamų sprendimų supratimu [103].

126. Iš tiesų, Bendrasis Teismas nekvestionavo didelės valstybių narių [104] diskrecijos pasirinkti konkrečią technologiją „teikiant, pavedant teikti ar organizuojant“ BESP; jis tik konstatavo, kad ieškovės neįvykdė pirmosios Sprendimo *Altmark* sąlygos ir, įvertinęs Ispanijos nacionalinius ir regioninius teisės aktus, nusprendė, kad Ispanijos Karalystė antžeminio tinklo eksploatavimo paslaugos neapibrėžė aiškiai ir tiksliai kaip viešosios paslaugos, kaip turėjo tai padaryti pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą. Pažymėtina, kad Bendrasis Teismas nusprendė [105], jog „ieškov[ė] negalėjo nurodyti, kurias viešąsias paslaugas TNT tinklo operatoriai buvo įpareigoti teikti pagal Ispanijos įstatymą ar eksploatavimo sutartis, ir nepateikė jokių įrodymų šiuo klausimu“ [106].

127. Dėl išsamumo pažymiu, kad, kiek tai susiję su 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimais *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898), nors Bendrasis Teismas nusprendė, jog, apibrėždamos TNT tinklo eksploatavimą kaip BESP, Ispanijos valdžios institucijos turėjo laikytis vienodo požiūrio principo [107] ir todėl neturėjo kitų platformų vertinti mažiau palankiai nei antžeminės platformos, iš šių sprendimų aiškiai matyti, kad, Bendrojo Teismo teigimu, „technologinio neutralumo kriterijaus laikymasis nereiškia, kad visais atvejais apibrėžiant tam tikrą

101 Žr. šios išvados 100–106 punktus.

102 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 59 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 59 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 89–119 punktai) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 88 punktas).

103 Žr. šios išvados 50 punktą.

104 Šiuo atveju – Ispanijos Karalystės.

105 Išnagrinėjęs taikytinus Ispanijos teisės aktus.

106 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 72 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisijos* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 73 punktas), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (T-487/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:899, 115 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 103 punktas).

107 Kalbant konkrečiai apie technologinio neutralumo kriterijaus taikymą teikiant tinklų eksploatavimo paslaugą.

perdavimo tinklo eksploatavimo platformą daroma akivaizdi klaida“ [108]. Taigi, Bendrasis Teismas priekaištavo Komisijai, kad ji nenagrinėjo, ar tam tikros platformos pasirinkimas buvo objektyviai pagrįstas nagrinėjamu atveju, atsižvelgiant į didelę Ispanijos valdžios institucijų diskreciją apibrėžti tai, ką jos laiko BESP. Darytina išvada, kad Bendrasis Teismas pripažino, jog valstybės narės iš tikrųjų turi didelę diskreciją „teikti, pavesti teikti ir organizuoti“ BESP.

128. Todėl vienintelio pagrindo, nurodyto bylose C-66/16 P–C-69/16 P, antra dalis turi būti atmesta kaip nepagrįsta.

Dėl bylos C-70/16 P

129. Nurodydamos savo ketvirtojo pagrindo pirmą dalį apeliantės mano, kad Bendrasis Teismas nepaisė valstybių narių diskrecijos apibrėžti BESP [109].

130. Pažymėtina, kad nors apeliantės tiesiogiai neginčija konstatavimo, kurį Bendrasis Teismas padarė 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 110 punkte, jos nurodo, kad dvyliktoje papildomoje Karaliaus dekreto 944/2005 nuostatoje ir administravimo įstaigų bendradarbiavimo sutartyse yra aiškiai apibrėžta nagrinėjama viešoji paslauga, t. y. antžeminės skaitmeninės televizijos transliavimo paslauga, ir kad pagal šiuos oficialius aktus šią paslaugą pavesta teikti komunoms, bendradarbiaujant su autonominėmis sritimis [110].

131. Mano nuomone, šie argumentai, kurie yra susiję su Bendrojo Teismo atliktu taikytinos nacionalinės teisės vertinimu, turi būti atmesti kaip nepriimtini, kadangi nėra teigiama, kad ši teisė buvo iškraipyta [111].

132. Šiuo klausimu primintina, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją Bendrajam Teismui nustačius ar įvertinus faktines aplinkybes tik Teisingumo Teismas pagal SESV 256 straipsnį yra kompetentingas patikrinti šių aplinkybių teisinį kvalifikavimą ir teisines išvadas, kurios jomis remiantis buvo padarytos. Taigi faktinių aplinkybių vertinimas, išskyrus Bendrajam Teismui pateiktų įrodymų iškraipymo atvejus, nėra teisės klausimas, kurio kontrolę vykdo Teisingumo Teismas. Todėl, kiek tai susiję su Bendrojo Teismo argumentų dėl nacionalinės teisės vertinimu apeliaciniame procese, Teisingumo Teismas turi jurisdikciją tik patikrinti, ar ši teisė buvo iškraipyta [112].

133. Todėl manau, kad ketvirtojo pagrindo, nurodyto byloje C-70/16 P, pirma dalis turi būti atmesta kaip iš dalies nepriimtina.

134. Be to, iš 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 95 punkto aiškiai matyti, kad, Bendrojo Teismo teigimu, „valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti tai, ką jos laiko BESP, ir todėl tai, kaip valstybės narės apibrėžia šias paslaugas, Komisija gali ginčyti tik akivaizdžios klaidos atveju“.

108 2015 m. lapkričio 26 d. sprendimai *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (T-462/13, EU:T:2015:902, 78 punktas), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (T-465/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:900, 79 punktas) ir *Abertis Telecom ir Retevisión I / Komisija* (T-541/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:898, 106 punktas).

109 Žr. šios išvados 52–56 punktus.

110 Žr. šios išvados 53 ir 54 punktus.

111 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 79 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

112 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimas *DTS Distribuidora de Televisión Digital / Komisija* (C-449/14 P, EU:C:2016:848, 43 ir 44 punktai ir juose nurodyta jurisprudencija).

135. Bendrasis Teismas vis dėlto nusprendė, kad „tam tikri minimalūs kriterijai, susiję, be kita ko, su viešosios valdžios akto, kuriuo atitinkamiems operatoriams pavesta užduotis teikti BESP, buvimu“ [113], nebuvo tenkinti.

136. Iš esmės 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 110 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad „ieškovės negalėjo nurodyti, kurias viešąsias paslaugas TNT tinklo operatoriai buvo įpareigoti teikti pagal Ispanijos įstatymą ar eksploatavimo sutartis, ir nepateikė jokių įrodymų šiuo klausimu“.

137. Todėl Bendrasis Teismas nusprendė, kad ieškovės neįrodė, jog Komisija nepagrįstai nusprendė, kad dėl aiškaus ir tikslaus antžeminio tinklo eksploatavimo paslaugos kaip viešosios paslaugos apibrėžimo nebuvimo pirmasis Sprendimo *Altmark* kriterijus nebuvo tenkintas [114].

138. Darytina išvada, kad priešingai, nei teigia apeliantės, Bendrasis Teismas neapsiribojo „bendro pobūdžio konstatavimu, kad skaitmeninės televizijos antžeminio tinklo eksploatavimas nebuvo apibrėžtas kaip viešoji paslauga“ [115].

139. Taigi, manau, kad ketvirtojo pagrindo pirma dalis taip pat turi būti atmesta kaip nepagrįsta. Savo ketvirtojo pagrindo antroje dalyje apeliantės teigia, kad 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 112 punkte Bendrasis Teismas padarė teisės klaidą, nes nepaisė to, kad valstybių narių diskrecija apima ne tik BESP nustatymą, bet ir jų teikimą bei organizavimą. Apeliančių teigimu, TNT signalo palaikymo paslaugos teikimas naudojant antžeminę platformą – tai tik paslaugos, kurią turi užtikrinti valstybė narė, teikimo organizavimo priemonė [116].

140. Iš kartu taikomų Teisingumo Teismo procedūros reglamento 127 straipsnio 1 dalies ir 190 straipsnio 1 dalies nuostatų matyti, kad pateikti naujus pagrindus apeliacinio skundo stadijoje yra draudžiama. Iš esmės šiomis nuostatomis siekiama neleisti, kaip numatyta šio procedūros reglamento 170 straipsnio 1 dalyje, kad apeliaciniame skunde būtų pakeistas Bendrajame Teisme nagrinėto ginčo dalykas [117].

141. Mano nuomone, šio apeliacinio skundo ketvirtojo pagrindo antra dalimi Teisingumo Teismui pateikiama nagrinėti platesnės apimties ginčą nei tas, kurį nagrinėjo Bendrasis Teismas.

142. Iš esmės 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901) 112 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad *ieškovės neginčijo vertinimo, kurį Komisija atliko ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamojoje dalyje* ir pagal kurį Ispanijos valdžios institucijos padarė akivaizdžią klaidą konkrečios pagalbinės platformos, nagrinėjamu atveju – antžeminės platformos, eksploatavimą apibrėždamos kaip viešąją paslaugą, nes kai egzistuoja kelios perdavimo platformos, negalima tvirtinti, kad viena iš jų yra esminė perduodant transliavimo signalus.

143. Taigi, manau, kad ketvirtojo pagrindo antra dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina.

113 Žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimą *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 97 punktas).

114 Žr. 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimą *Comunidad Autónoma de Galicia ir Retegal / Komisija* (T-463/13 ir T-464/13, nepaskelbtas Rink., EU:T:2015:901, 99 punktas).

115 Žr. šios išvados 53 punktą.

116 Žr. šios išvados 64 punktą.

117 Šiuo klausimu žr. 2010 m. gegužės 20 d. Sprendimą *Gogos / Komisija* (C-583/08 P, EU:C:2010:287, 23 ir 24 punktai).

Dėl bylos C-81/16 P

144. Dėl Ispanijos Karalystės pirmojo pagrindo pirmos dalies ir konkrečiai dėl Ispanijos Karalystės argumentų, kad Bendrasis Teismas akivaizdžiai klaidingai išnagrinėjo bylos teisinį pagrindą [118] ir kad nacionalinės teisės aktuose ir Ispanijos valdžios institucijų sudarytose sutartyse ne tik apibrėžta BESP ir ją vykdyti patikėta tam tikriems operatoriams, bet ir aiškiai nurodyta antžeminė technologija [119], manau, kad šie argumentai, kuriais ginčijamas Bendrojo Teismo atliktas taikytinos nacionalinės teisės ir Ispanijos valdžios institucijų sudarytų sutarčių vertinimas, t. y. faktinių aplinkybių vertinimas, turi būti atmesti kaip nepriimtini, nes nėra teigiama, kad ši teisė buvo iškraipyta [120].

145. Taigi, manau, kad Ispanijos Karalystės pirmojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina.

146. Dėl esmės, manau, kad Ispanijos Karalystės pirmojo pagrindo pirma dalis parodo, jog buvo klaidingai suprastas 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimas *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891).

147. Priešingai, nei teigia Ispanijos Karalystė [121], Bendrasis Teismas nenusprendė, kad nereikia atsižvelgti, išskyrus bylos teisinį pagrindą, į visus Ispanijos valdžios institucijų aktus, kuriais atitinkamiems operatoriams buvo pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus.

148. Iš 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 69 ir paskesnių punktų aiškiai matyti, kad Bendrasis Teismas išnagrinėjo Ispanijos valdžios institucijų aktus, kuriais atitinkamiems operatoriams, Ispanijos Karalystės teigimu, buvo pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus.

149. Iš tiesų, minėto sprendimo 70 punkte Bendrasis Teismas išnagrinėjo 2007 m. rugsėjo 7 d. Ispanijos Ministrų Tarybos patvirtintą nacionalinę programą dėl perėjimo prie TNT ir nusprendė, kad pagal šią programą nė vienam operatoriui nebuvo pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų.

150. Šio sprendimo 71 punkte Bendrasis Teismas patvirtino, kad, remiantis jurisprudencija, įgaliojimas teikti viešąją paslaugą tam tikromis aplinkybėmis taip pat gali būti nustatytas sutartyse, jeigu jos yra viešosios valdžios aktai ir yra privalomos, juo labiau kai tokiuose aktuose sukonkretinami teisės aktuose nustatyti įpareigojimai. Bendrojo Teismo teigimu, Ispanijos Karalystė nepateikė jokios sutarties, kuri leistų įrodyti jos teiginį, kad atitinkamiems operatoriams buvo pavesta vykdyti su viešąja paslauga susijusius įsipareigojimus. Be to, Bendrojo Teismo teigimu, vien tai, kad dėl tam tikros paslaugos yra sudaryta viešoji sutartis, automatiškai nereiškia, kad ši paslauga turi BESP statusą, kaip tai suprantama pagal Sprendimą *Altmark*, jei nėra jokio atitinkamų valdžios institucijų patikslinimo šiuo klausimu.

151. Be to, nagrinėjamo sprendimo 72 punkte Bendrasis Teismas išnagrinėjo tarpinstitucinius susitarimus, sudarytus Baskų krašto vyriausybės, EUDEL ir trijų Baskų krašto regioninių tarybų. Jis nusprendė, kad šie susitarimai taip pat neapibrėžia antžeminio tinklo eksploatavimo kaip viešosios paslaugos.

118 Žr. šios išvados 72 punktą.

119 Žr. šios išvados 73 punktą.

120 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimas *Prancūzija / Komisija* (C-559/12 P, EU:C:2014:217, 79 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija) ir 2012 m. lapkričio 29 d. Sprendimas *Jungtinė Karalystė / Komisija* (C-416/11 P, nepaskelbtas Rink., EU:C:2012:761, 38 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

121 Žr. šios išvados 71 punktą.

152. Be to, nagrinėjamo sprendimo 73 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad jokiame etape Ispanijos valdžios institucijos negalėjo nurodyti, kurias viešąsias paslaugas TNT tinklo operatoriai buvo įpareigoti teikti pagal Ispanijos įstatymą ar eksploatavimo sutartis, ir nepateikė jokių įrodymų šiuo klausimu.

153. Kaip ir Komisija, taip pat manau, kad Bendrasis Teismas nepadarė klaidos nusprendęs, jog Ispanijos Karalystė neįrodė, kad ginčijamo sprendimo 119–122 ir 172 konstatuojamosiose dalyse Komisija klaidingai konstatavo, jog TNT tinklo diegimas, priežiūra ir eksploatavimas II zonoje nebuvo tiksliai apibrėžti kaip viešoji paslauga, kaip tai suprantama pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą.

154. Taigi, yra ginčijama ne valstybių narių turima didelė diskrecija apibrėžti jų BESP, nesant suderinto Sąjungos reglamentavimo šioje srityje, o iš Sprendimo *Altmark* pirmosios sąlygos ir SESV 106 straipsnio 2 dalies teksto išplaukiantis įpareigojimas, kad su viešąja paslauga susijusių įsipareigojimų vykdymas būtų faktiškai pavestas valstybės subsidijas gaunančiai įmonei ir kad šie įsipareigojimai būtų aiškiai apibrėžti.

155. Pažymėtina, kad 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 67 punkte Bendrasis Teismas konstatavo, kad nors visos telekomunikacijų paslaugos, įskaitant radijo ir televizijos transliavimo tinklus, buvo Ispanijos valstybės kvalifikuojamos kaip visuotinės svarbos paslauga, iš nagrinėjamų įstatymų nematyti, kad visoms telekomunikacijų paslaugoms Ispanijoje buvo pripažįstamas BESP pobūdis. Šiuo klausimu Bendrasis Teismas pažymi, kad 2003 m. lapkričio 3 d. Bendrojo telekomunikacijų įstatymo 32/2003 2 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, jog bendrojo intereso paslaugos, kaip jos suprantamos pagal šį įstatymą, turi būti teikiamos *laisvos konkurencijos sąlygomis*, nors paslaugos pripažinimas BESP, kaip tai suprantama pagal pirmąją Sprendimo *Altmark* sąlygą, reikalauja, kad tokios paslaugos administravimas būtų suteiktas tam tikroms įmonėms. Be to, nagrinėjamo sprendimo 68 punkte Bendrasis Teismas nusprendė: kadangi nacionalinės nuostatos yra *neutralios technologijų požiūriu*, o telekomunikacijos yra signalų perdavimas bet kuriuo telekomunikacijų tinklu (ne tik antžeminiu tinklu), ir Ispanijos Karalystė to neginčijo, negali būti daroma išvada, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog minėtame įstatyme antžeminių tinklų eksploatavimas nebuvo apibrėžtas kaip viešoji paslauga, kaip tai suprantama pagal Sprendimą *Altmark*.

156. Atsižvelgdamas į dviprasmiškus ir prieštaringus nagrinėjamų nacionalinių nuostatų, kurių esmės Ispanijos Karalystė neginčija, elementus, Bendrasis Teismas nepadarė teisės klaidos nuspręsdamas, kad Komisija nesuklydo tvirtindama, jog šiose nuostatose antžeminio tinklo eksploatavimo paslauga nebuvo aiškiai apibrėžta kaip viešoji paslauga.

157. Galiausiai, nepritariu Ispanijos Karalystės argumentams, kad Bendrasis Teismas negalėjo teigti, jog jokia kita autonominė sritis, išskyrus Baskų kraštą, neįrodė antžeminio tinklo eksploatavimo kaip BESP statuso, nes Komisija kaip pavyzdį išnagrinėjo 82 viešojo pirkimo konkursus siekdama įvertinti pagalbos suderinamumą su vidaus rinka [122].

158. Iš 2015 m. lapkričio 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2015:891) 77 punkto matyti, kad Bendrasis Teismas nusprendė, jog autonominės sritys turėjo remtis valstybės pagalbos nebuvimu pagal Sprendimą *Altmark* ir kad kaip vienintelį ir geriausią pavyzdį minėtos valdžios institucijos nurodė Baskų krašto autonominės srities atvejį.

159. Manau, tai, kad, siekdama įvertinti nagrinėjamos pagalbos suderinamumą su vidaus rinka, Komisija kaip pavyzdį išnagrinėjo 82 viešojo pirkimo konkursus, nereiškia, kad kokia nors kita, be Baskų krašto, autonominė sritis įrodė arba bent buvo nurodžiusi, jog antžeminio tinklo eksploatavimas turėjo BESP statusą.

122 Žr. šios išvados 75 punktą.

160. Šiuo klausimu primintina, kad nagrinėjamo sprendimo 71 punkte Bendrasis Teismas patvirtino, jog įgaliojimas teikti viešąją paslaugą tam tikromis aplinkybėmis taip pat gali būti nustatytas sutartyse. Tačiau Bendrasis Teismas nusprendė, kad Ispanijos Karalystė neįrodė, jog įgaliojimas teikti viešąją paslaugą buvo suteiktas pagal viešąsias sutartis, sudarytas tarp viešojo administravimo institucijų ir atitinkamų operatorių. Jis pagrįstai pridūrė, jog vien tik tai, kad paslauga yra viešosios sutarties dalykas, nesuteikia automatiškai ir be jokių atitinkamų valdžios institucijų patikslinimų šiai paslaugai BESP statuso, kaip tai suprantama pagal Sprendimą *Altmark*.

161. Taigi, manau, kad Ispanijos Karalystės pirmojo pagrindo pirma dalis nepagrįsta.

162. Remiantis tuo, kas išdėstyta, Ispanijos Karalystės pirmojo pagrindo pirma dalis turi būti atmesta kaip nepriimtina ir nepagrįsta.

Išvada

163. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui:

– sujungtose bylose *Comunidad Autónoma del País Vasco ir Itelazpi / Komisija* (C-66/16 P), *Comunidad Autónoma de Cataluña ir CTTI / Komisija* (C-67/16 P), *Navarra de Servicios y Tecnologías / Komisija* (C-68/16 P) ir *Cellnex Telecom ir Retevisión I / Komisija* (C-69/16 P) vienintelio pagrindo pirmą ir antrą dalis atmesti kaip nepagrįstas,

– byloje *Comunidad Autónoma de Galicia ir Redes de Telecomunicación Galegas / Komisija* (C-70/16 P) ketvirtojo pagrindo pirmą dalį atmesti kaip iš dalies nepriimtiną ir nepagrįstą, o ketvirtojo pagrindo antrą dalį – kaip nepriimtiną ir

– byloje *Ispanija / Komisija* (C-81/16 P) pirmojo pagrindo pirmą dalį atmesti kaip nepriimtiną ir nepagrįstą.